

Universitätsbibliothek Wuppertal

Xenophontis, Philosophi Et Imperatoris Clarissimi, Qvae Exstant Opera

Xenophon

Francofurti, 1596

Liber secundus

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-331](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-331)

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ ΚΥΡΟΥ ΠΑΙ- ΔΕΙΑΣ ΙΣΤΟΡΙΩΝ, ΒΙΒΛΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

XENOPHONTIS HISTORIA- RVM DE INSTITVTIONE CYRI, LIBER SECVNDVS.

HIVSMODI quum inter A se differendo, ad agri per- fici limites peruenissent, & aquila dextra cōspecta præcederet: Deos & he- roas præfides terræ Per- fidis precati, vt se propitij

benignique deducerent, fines transierunt. Iis autem transitis, quum rursus deos præ- fides Medorum regionis precati essent, vti se propitij benignique exciperent: mutuo se complexi, vt par erat, ad Persas pater re- uertebatur, Cyrus in Mediam ad Cyaxa- rem pergebat. Ad quem vbi peruenisset Medorum in regione, primum se, pro mo- re, mutuo complexi salutarunt. Deinde Cyrum Cyaxares interrogat, quantum ex- ercitus duceret. Cui Cyrus: Triginta mil- lia quidem, inquit, eorum duco, qui & an- tichæ stipendiarij venire ad vos consue- uerunt. Præter hos ex Æqualium ordine, qui numquam egressi sunt domo, alij qui- dam adueniunt. Quam multi? ait Cyaxa- res. Et Cyrus: Numerus sane te, inquit, quum eum audieris, non admodum dele- ctabit: verum hoc existimes velim, paucos hosce, qui Æquales adpellantur, in Persas ceteros, quantumuis multi sint numero, facile imperium obtinere. Verum est ne tibi his opus, an metus hic tuus inanis fuit, hostibus non venientibus? Immo veniunt illi profecto, inquit, & multi quidem. Vnde hoc constat? Etenim quum multi, ait, inde veniant, alius alio modo: tamē omnes eadem referunt. Itaq; depugnandum no- bis erit aduersus ipsos? Nimirum ita po- scit necessitas, ait Cyaxares. Cur ergo, subiecit Cyrus, non etiam quantæ sint co- piæ, dixisti, siquidem tibi de his constat, tam quæ ab illis adueniunt, quam no- stre: vt cognitis ambabus, quo pacto quam rectissime bellum geramus, inter nos de- liberetur? Audi vero, inquit Cyaxares. Ly- dus quidē ille Cræsus ducere perhibetur

Cyrus ad Cyaxa- rem venit.

Hostium quæta co- pie, explor- andum.

ΟΙ ΑΥΤΑ μὲν [δὴ] ἀφίκοντο ἀγαθόμοροι μέγρι τῶρίων τῶ φασίδος ἐπεὶ δὲ αὐτοῖς ἀετὸς δόξιδος φανείσθεσθῃτο, πρὸς δὲ ἀμύροισι θεοῖς καὶ ἥρωσι τοῖς φασίδα γλῶ καλέχοισιν, ἰλεως καὶ διμυθῆς πέμπειν σφᾶς, οὕτω διέβαινον τὰ ὄρια. ὅπῃ δὲ διέβησαν, πρὸς ἡνῶντο αὐτοῖς θεοῖς ποῖς μη- δία γλῶ καλέχοισιν, ἰλεως καὶ διμυθῆς δέχεσθαι αὐτοῖς. ταῦτα ὅ ποιήσαντες, ἀπασάμυροι δὴ- λήλοισι, ὡς φασ εἰχῆς, ὁ μὲν πατήρ πάλιν εἰς φασας ἀπήσ, Κδρος ὅ εἰς μῆδ' ἔσπερος Κυα- ζάρην ἐπορεύετο. ἐπεὶ ὅ ἀφίκετο ὁ Κδρος εἰς μῆδ' ἔσπερος τὸν Κυαζάρην, φαστον μὲν, ὡς φασ εἰχῆς, ἡ ἀπασα ἡ δὴ ἡλῆσ' ἐπέστα ὅ ἦρετο τὸν Κδρον ὁ Κυαζάρης, ποσσὸν ἡ ἀγροῖο στρατευ- μα. ὁ δὲ ἔφη, τεισμεύεις μὲν, οἱ καὶ πρὸς αὐτὸν ἐφοίτων πρὸς ὑμᾶς μισοφόροισι. δῆλοῖ δὲ καὶ τῶ σὸς πεῶ ποτε δὲ ἐλθόντων πρὸς ἐρχονται τῶ ὁ- μολίμω. ποσσὸν ἡνῆσ; ἔφη ὁ Κυαζάρης. ὅσα αὐ- ὁ δὲ φασ σε, ἔφη ὁ Κδρος, ἀκούσασθαι τῶ δὲ- εὐφρα- νοῖσθαι φρασί, ἀλλ' ἐκείνο σὶ νόησον, ὅτι ὀλίγοι ὄντες εἶται οἱ ὁμοίμοι καλέμοροι πολλῶν ὄντων τῶ δῆλω. φαστῶν ραδίως δὲ ἔρχουσι. ἀπασ, ἔφη, δὲ ἡ τι αὐ- τῶν, ἡ μᾶττω ἐφοβήσθης; οἱ δὲ πολέμοισι ὅσα ἐρχονται. καὶ μᾶττω, ἔφη, ὅ πολλοί γε. πῶς τῶτο σαφές; ὅτι, ἔφη, πολλοὶ ἦκοντες αὐτόθεν, δῆλοῖ δῆλον ὅσον, πρὸς τῶν λέγασιν. ἀγωνισέον δὲ ἡμῖν πρὸς τὸς ἀνδρας; ἀνάγκη γάρ, ἔ- φη. τί οὖν, ἔφη ὁ Κδρος, οὐ καὶ τῶ δυνάμιν ἐλέξασθαι μοι, εἰ οἶδα, ποσσὸν τῶ πρὸς ἴσασ, καὶ πάλιν τῶ ἡμετέραν. ὅπως εἰδότες ἀμφότερας, πρὸς ταῦτα βυλευώμῃδα ὅπως αὐτῶ δὲ ἴσασ ἀ- γωνισοίμῃδα; ἀκκε δὲ ἡ, ἔφη ὁ Κυαζάρης. Κροῖ- σος μὲν ὁ λυδὸς ἀγρὸν λέγεται μωείους μὲν ἰππώεας,

εὐφρα- νοῖσθαι

ἰπώεας, πελτασὰς δὲ καὶ τοξότας πλείους ἢ τετρακισμυρίους. Ἀρτάμαν δὲ τὸν τῆς μεγάλης Φρυγίας ἄρχοντα λέγουσιν ἰπώεας μὲν εἰς ὀσπτακιχλίους ἀγῆν, λογχοφόρους δὲ σὺν πελτασάϊς οὐ μείους τετρακισμυρίων. Αἰεταγον δὲ τὸν τῆς καππαδοκῶν βασιλέα, ἰπώεας μὲν εἰς ἑξακιχλίους, τοξότας δὲ καὶ πελτασὰς οὐ μείους τετρακισμυρίων. τὸν Σάβιον δὲ Μαράγδον, ἰπώεας τὲ εἰς μυρίους, καὶ ἄρματ' εἰς ἑκατὸν, καὶ σφειδοντῶν πᾶμ πολὺν ἔχοντα. τὸς μὲν περὶ ἑλλίνας τὸς ἐν τῇ Ἀσία οἰκιστάς, ὅσδ' ἐν πτωσαφίε λέγεται, εἰ ἔπειτα τὸ δὲ Σπερφυγίας τῆς παρ' ἑλλησπόντων συμβαλῆν φασι. * Γαβαῶν ἔχοντα εἰς τετρακισμυρίων πεδίοις ἑξακιχλίους μὲν ἰπώεας, πελτασὰς δὲ εἰς μυρίους. κέρως μὲν τοὶ καὶ κίλικες καὶ παφλαγγίαις ὁμοειδέες οὐ φαῖν ἔπειτα. ὁ δὲ ἀσυείριος ὁ βαβυλωνία τε ἔχον καὶ τὴν ἄλλω ἀσυείριον, ἐγὼ μὲν οἶμαι ἰπώεας μὲν ἄξιον ἢ οὐ μείον δισμυρίων, ἄρματα δὲ, ὅσ' οἶδ', οὐ πλείω διακισίων, πεζοὺς δὲ οἶμαι πᾶμ πολλοὺς. εἰσὶ δὲ γαυῶν ὅποτε δούρ' ἔμβαλλε. σὺ, ἔφη ὁ Κύριος, πολεμίοις λέγεις, ἰπώεας μὲν εἰς ἑξακισμυρίους εἶναι, πελτασὰς δὲ καὶ τοξότας πλέον ἢ εἴκοσι μυριάδας. ἀγέδην τῆς σῆς δυνάμεως τί πληθὺς φῆς εἶναι; εἰσὶν, ἔφη, μῆδων ἰπώεας μὲν πλείους τῶν μυρίων, πελτασὰς δὲ καὶ τοξότας ἄξιον τ' ἀν[ώ] ὅπτι τ' ἡμετέρας καὶ ἑξακισμυρίων Σερμυδιῶν δὲ, ἔφη, τῶν ὁμοίων ἡμῖν παρέσται ἰπώεας μὲν τετρακισμυρίους, πεζοὶ δὲ δισμυρίοι. λέγεις σὺ, ἔφη ὁ Κύριος, ἰπώεας μὲν ἡμῖν εἶς μίον ἢ περὶ τὸν μέγιστον τῶν πολεμίων ἰπώεων, πεζοὺς δὲ σχεδὸν ἀμφὶ τὸς ἡμίσεις. τί οὖν, ἔφη ὁ Κουαζάρης, ὁλίγη νομίζεις περσῶν εἶναι οὐς σὺ φῆς ἀγεῖν; ἀλλ' εἰ μὲν ἀνδρῶν πωροσδὲ ἡμῖν, ἔφη ὁ Κύριος, εἴτε καὶ μὴ, τ' αὐτὶς βουλοσόμεθα. τί δὲ μάχην μοι, ἔφη, λέξον ἐκείνων ἥτις ἐστὶ. σχεδὸν, ἔφη ὁ Κουαζάρης, περσῶν ἢ αὐτῆ. τοξόται γὰρ εἰσι καὶ ἀκονισαὶ οἷτ' ὀκείνων καὶ οἱ ἡμέτεροι. οὐκ οἶδ', ἔφη ὁ Κύριος, ἀκροβολίζεσθαι ἀνὰ γῆν ἐστὶ, τοιούτων γὰρ τ' ὀπλων ὄντων. ἀνὰ κηρὸν οὖν, ἔφη ὁ Κουαζάρης. οὐκ οἶδ' ἐν τῷ περὶ μὲν, ἔφη ὁ Κύριος, τῶν πλεονων ἢ νικῆ. πολὺ γὰρ ἀνὰ πηλὸν οἱ ὀλίγοι ἢ τὸ τῶν πολλῶν πρῶτον ἀναλωθῆναι, ἢ τὸ τῶν ὀλίγων οἱ πολλοὶ. εἰ οὖν οὐτως ἔχει, ἔφη, ὁ Κύριος, τί ἀνὰ δῆλον τῆς χρησθῆναι δούρει, ἢ πέμψειν εἰς ἑσάς;

A equites decies mille, cetratos & sagittarios plures quadraginta millibus. Artamas autem, magnæ Phrygiæ princeps, equitum octo millia, hastatos cum cetratis non pauciores quadraginta millibus ducere fertur. Aribæus Cappadocum rex, equitum ad sex millia, sagittarios & cetratos triginta millibus haud pauciores. Maragdus Arabs equites ad decies mille, currus centum, funditorum ingentem quamdam copiam. De Græcis, qui Asiam incolunt, nec dum certo constat, sintne sequuturi. * Gabæus cum iis, qui e Phrygia sunt, propter Hellepontum sita, se coniuncturus dicitur: cui quidem in Caystri planicie sex equitum sint millia, cetrati decies mille. Cares tamen, & Cilices, & Paphlagones, licet arcessiti sint, sequuturi negantur. Assyrius autem ipse, cuius & Babylon est, & Assyria reliqua, ducturus est, ut equidem arbitror, equites vicies mille, non pauciores: currus, sat scio, non plures ducentis: peditarum autem, meo iudicio, maximum. sic enim consuevit, quum fines nostros inuadit. Dicis tu, inquit Cyrus, hostium equites esse ad sexagies mille, cetratorum sagittariorumq; plures ducentis millibus. Age vero, quem tui exercitus ais esse numeru? Medorum, inquit, sunt equites plures, quam decies mille: cetrati & sagittarij forte nostra in ditione sexagies mille fuerint. Ab Armeniis, qui nobis finitimi sunt, equitū millia quatuor aderunt, peditum viginti millia. Dicis tu, inquit Cyrus, hostiū equitatu nostrum etiam parte tertia minorē esse, peditarum fere dimidia. Quid igitur? ait Cyaxares, paucos ne Perfas arbitraris esse, quos ducere te dicis? Et Cyrus: Nobis vero, inquit, an præterea milite sit opus, nec ne, mox deliberabimus. Tu mihi, quæ pugnae ratio sit singulorum, exponito. Prope omnium, ait Cyaxares, eadem. Nam & illorum, & nostri milites sagittarij sunt, ac iaculatores. Quum ergo, subiecit Cyrus, huiusmodi sint arma, res eminus necessario gerenda erit. Ita quidem usus postulat, respondit Cyaxares. & Cyrus: Erit igitur heic, inquit, illorum victoria, qui numero plures fuerint. Multo enim citius a pluribus pauci vulneribus confecti perierint, quam plures a paucis. Si ergo, mi Cyre, sic comparata res est, quid reperire quis rectius possit, quam ad Perfas uti mittamus,

περὶ ἑλλησπόντων * Γαβαῶν δον τῆ καυ- τριον.

ἐκ ἐλάτ- τοις

ἐμβαλλοι

εἰσὺς

al. Gabæus

in summa belli gerendi consulti.

De summa belli gerendi consulti.

in summa belli gerendi consulti.

eademque opera doceamus, calamitatem ad Persas ipsos penetraturam, si Medis aduersi quid accidat, & maiorem exercitum postulemus: At ego te prorsus hoc scire velim, ait Cyrus, nos multitudine hostes non esse superaturos, etiamsi Persæ vniuersi veniant. Quid ergo tu melius, quam hoc sit, vides? Equidem, inquit Cyrus, si essem, qui tu, quam primum Persis omnibus huc venientibus eiusmodi fabricanda curarem arma, qualibus instructi adsunt nostris, qui Æquales adpellantur. Ea vero sunt, lorica circum pectus, in manu læua crates, in dextra copis vel securis. Quæ si paraueris, efficies; vt nobis comminus cum hoste congregi tutius liceat, & ipsis futurum sit consultius fugere, quam subsistere. Ac nos quidem Persas aduersus illos hostes collocamus, qui subsistēt: quotquot autem fugerint, eos vobis & equitibus adtribuimus, vt eis nec fugere vacet, nec conuerti. Hoc modo quum Cyrus differuisset, visus est Cyaxari recte dicere. Quare nullā de arcessendis pluribus mentionem faciebat amplius, sed arma, de quibus modo dictum, parabat. Ea prope iam perfecta quum essent, aderant Æquales Persarum cum illo, qui a Persis mittebatur, exercitu. Ibi tum Cyrus ad eos conuocatos, hæc fecisse verba perhibetur. Ego vos quidem, amici, quum sic & armatos, & animis paratos viderem, vt qui manus cum hoste conferturi essetis; Persas vero, qui vos sequuntur, eiusmodi armis instructos animaduertentem, vt in hostem pugnare, nisi ab eo quam longissime locati, non possent: veritus sum, ne si pauci consisteretis, & soli absq; prælij sociis magnam in hostium multitudinē incideretis, aduersi quid vobis eueniret. Iā vero & corpora virorū haud contemnenda vobiscum adducentes adestis, & illis arma vestris similia futura sunt. Vt autem eorū animi exacuuntur, ex scilicet nostræ partes erūt. Est enim eius, qui cum imperio est, vt nō modo vir ipse fortis sit: sed etiam studiose efficiat, vt illi, quibus præest, longe optimi euadant. Hæc quū Cyrus dixisset, gauisi sunt omnes; quod se plures habituros in pugna socios arbitrarentur. Vnus autem ex eis in hunc modum loquutus est. Equidem fortasse mira quædam proferre videbor, qui Cyro consiliū dare velim, vt pro nobis verbum faciat, quum arma sunt accepturi, qui nobiscum in hostem pugnatu sunt.

Cyri ad homotimos oratio.

Cuiusdam ex homotimis oratio.

καὶ ἄμα μὲν διδάσκειν αὐτοῖς, ὅτι εἴτι πείσονται μῆδοι, εἰς Πέρσας δὲ δεινὸν ἦξει, ἄμα δὲ αὐτῆν πλῆθον φράτθμα; ἀλλὰ τὸ το μὲν, ἔφη ὁ Κύρου, δὴ ἴαθι, ὅτι οὐδ' εἰ πῶντες ἔλθοιεν Πέρσαι, πλήθῃ γε οὐκ ἀν' ὑπερβαλοῖμεθα τὸς πολεμίοις. τί μὲν ἄλλο ἐνοεῖς ἀμεινον τῆτου; ἐγὼ μὲν ἀν', ἔφη ὁ Κύρου, τί εἰ σὺ εἶλω, ὡς ἴαχαι ὅπλα ἐποιούμην εἰ ἔχοιμι, πᾶσι Πέρσαις τοῖς Περσίουσιν, οἳ ἀπὸ ἔρχονται ἔχοντες οἱ παρ' ἡμῶν, οἱ τῶν ὁμοτίμων καὶ λαύμνοιοι. ταῦτα δὲ βῆσι, θώραξ μὲν καὶ τὰ σέρνα, γέρον δὲ εἰς τὴν δρισεραν, κατὰ δὲ ἡσάγρηις εἰς τὴν δρισιαν' καὶ ταῦτα παρεσκευάσθη, ἡμῖν μὲν ποιήσεις ὁμοίους τοῖς ἐναντίοις ἵεναγ' ἄσφαλέστατον, τοῖς πολεμίοις δὲ ὁ φάλαγγ' ἢ ὁ μῆριν ἀρετώτερον. τὰ το μὲν δὲ, ἔφη, ἡμᾶς μὲν αὐτοῖς ὅτι τὸς μῆρινος: οἱ γὰρ μὲν τ' ἀν' αὐτῶν φάλαγγι, τῆτους ὑμῖν καὶ τοῖς ἵπποισι νέμομεν, ὡς μὴ χολάζωσι μὴ τε φάλαγγ' ἢ ἀνασφρέσονται. Κύρου μὲν οὕτως ἔλεξε. ὃ δὲ Κυαξάρη ἔδοξε τε βῆ λέγειν, καὶ τὸ μὲν πλείους μεταπέμπεσθαι οὐκ ἐπιμέμηνητο, παρεσκευάζετο δὲ ὅπλα τὰ Περσικὰ καὶ χερδόντε ἐποιμαῖω, καὶ τῶν Περσῶν οἱ ὁμοτίμοι παρήσαν, ἔχοντες δὲ ἀπὸ Περσῶν φράτθμα. ἐνθα δὲ εἰπὴν λέγεται ὁ Κύρου σωμαγαγὰν αὐτοῖς τὰδε. ἄνδρες φίλοι, ἐγὼ ὑμᾶς ὄρω αὐτοῖς μὲν καθεπλισμένους οὕτως, καὶ τῆς ψυχῆς παρεσκευασμένους, ὡς εἰς χεῖρας συμμάχων τοῖς πολεμίοις, τὸς δὲ ἐπολέμους ὑμῖν Πέρσαις γνώσκων ὅτι οὕτως ὀπλισμένοι εἰσιν, ὡς ὅτι Περσῶν τῶν ἄλλων μάχονται: ἔδεισα μὴ ὀλίγοι πάντες, καὶ ἔρημοι συμμάχων συμπύσονται πολεμίοις πολλοῖς, πάντοτε π. νῦν οὖν, ἔφη σῶματ' αὐτῶν ἔχοντες ἀνδρῶν ἡκετε εὐμεμπία: ὅπλα δὲ ἔσαι αὐτοῖς ὁμοία τοῖς ἡμετέροις. τὰς γὰρ μὲν ψυχὰς αὐτῶν θήσαν, ἡμέτερον δὲ ἔργον. δέχοντος γὰρ βῆσιν τὸ οὐκ αὐτὸν μόνον ἀγαθὸν εἶναι, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων ὅτι μελέσονται, ὅπως ὡς βέλτεροι ἔσονται, ὁ μὲν ἔπος εἶπεν οἱ δὲ ἠσθησάν, καὶ πῶντες, νομίζοντες μὲν πλῆθον ἀγωνισθῶν: εἰς δὲ αὐτῶν καὶ ἔλεξε τοιαῦτα: ἀλλὰ θαυμαστὰ μὲν, ἔφη, ἴσως δόξω λέγειν, εἰ Κύρου συμβεβῆσθαι πείθειν ὑπερ' ἡμῶν, ὅτι τὰ ὅπλα λαμβάνωσιν οἱ ἡμῖν μέλλοντες συμμαχεσθαι.

εἰ ἔχοιμι, εἰ εἰ οὐσίλω, εἰ ἔχοιμι, ἀσφαλέστατον, τῶν ἐναντίοις, ὅτι τὸς μῆρινος, ὅτι τὸς μῆρινος, ὅτι τὸς μῆρινος.

Handwritten marginal notes in a smaller script, likely a commentary or continuation of the text, located on the right edge of the page.

» Qui fuerit consentaneum, magis nostra, A
 » quam vestra interesse, ut rerum potiamur;
 » quod quidem vnum facultates deuictorum
 » vniuersas victoribus largitur? Tam-
 » dem dixit: Audistis omnia, & arma ipsa
 » cernitis: quibus si quis indiget, licet ea ca-
 » piam, nomenq; professus apud cohortis pre-
 » fectum, nobiscum eodem sit loco. Qui
 » autem conditione mercenarij militis con-
 » tentus est, arma ministro conuenientia re-
 » tineat. Hæc Cyri verba fuerunt, quæ Per-
 » sæ quum audissent, iure se arbitrabantur
 » omnem deinde ætatem in rerum inopia &
 » egestate acturos, si ad pares labores, ea-
 » demq; præmia inuitati, non paruissent. Ita-
 » que omnes nomina sua professi, arma ac-
 » cipiunt. Interea vero, dum hostes aduen-
 » tare quidem illi dicerentur, nec dum ta-
 » men adessent: Cyrus & corpora suorum
 » ad robur exercere nitebatur, & ordinum
 » rationem ostendere, & ad res bellicas ani-
 » mos acuere. Ac primum adparitoribus a
 » Cyaxare acceptis, mandabat; ut abunde
 » militibus singulis omnia, quibus esset o-
 » pus, parata suppeditarent. Quod quum ita
 » curasset, nihil iam militi reliquum erat, ni-
 » si rei militaris exercitatio. Videbatur enim
 » animaduertisse sibi singulis illos in reb. ef-
 » fici præstantissimos, qui animû a studio re-
 » rû plurium reuocantes, multarum rerum
 » occupationibus, vni se totos darent. Quin
 » etiã militibus ab arcus & iaculorum exer-
 » citiis abstinere iussis, hoc reliquit; ut dum-
 » taxat instructi, gladio, crate, lorica, pu-
 » gnarent. Itaq; statim sic eorum præparauit
 » animos, ut vel comminus cum hoste con-
 » grediendum statuerent; vel fatendum, se
 » nullius in bello momēti socios esse. Id ve-
 » ro fateri graue est illis; qui aliam nullam
 » ob causam annonas accipere se norunt,
 » quam vti pro illis pugnent, qui eas præbet.
 » Præterea quum in mentem ei veniret, ho-
 » mines ad illa exercitia multo alacriores ef-
 » fe, quæ cum quibusdam contentionibus
 » suscipiuntur: certamina militibus indixit
 » earum rerum omnium, in quibus exerceri
 » milites, vtile iudicaret. Erant autem hæc
 » quæ indicebat: Militi gregario præfectis se
 » obædientem exhiberet, ad labores impig-
 » rum, ad subeunda pericula promptum,
 » sed ordinis tamen obseruantem, peritum
 » rerum militarium, in armis elegantia stu-
 » diosum, & in huiusmodi rebus omnibus
 » laudis audidum. quinario, ut & ipse boni mi-
 » litis gregarij more se gereret, & quinio-
 » nem, pro virili, talem exhiberet: decurio-

Cyrus ad
 omnem
 b. lyrationem
 suos
 condocere
 facit.

κράτους τε, ὁ πόρτα τὰ τῆ ἠτιόνων τοῖς κρείττοσι
 δωρεῖται, τί εἰκὸς ἡμᾶς μάλλον ἢ ὑμᾶς τὸ τὸ
 δῆλον; τέλος, εἰ πέν ἀκροῦα τε πόρτα, ὁρᾶτε τὰ
 ὅπλα [πόρτα * ὁ μὲν χεῖρων λαμβάνετω
 ταῦτα καὶ ἀποβραβεῖται πρὸς τὸ ταξίαρχον εἰς
 τὸ ὁμοίαν ταξιν ἡμῶν ὅτω δὲ ἀρκῆ ἐν μισθοφό-
 ρα χώρα εἴη], καὶ λαμβάνετω ἐν τοῖς ὑπηρετικῶσι ὁ-
 πλοῖσι. ὁ μὲν ἕτως εἶπεν. ἀκροῦατες δὲ οἱ πρῶτοι,
 ἐνόμισαν εἰ τὸ ἀκαλούμενοι ὥστε τὰ ὁμοία
 τῶν ἐπιπέδων αὐτῶν τυχερῶν, μὴ τελήσοισι
 ταῦτα ποιῆν, δικαίως αὖ δὲ πρὸς τὸ αἰώνιος
 ἀμνημονεύειν βιοβίβην [καὶ * ἔτω δὲ ἀποβρα-
 βεῖται] πόρτες, ἀεὶ λαβόντες τὰ ὅπλα πόρτες.
 εἰ δὲ οἱ πολέμοιοι ἐλέγξοντο μὲν πρὸς ἑαυτοὺς,
 παρῆν δὲ ὁ δὲ πρῶτος, ἐν τῷ ἐπιπέδῳ τὸ Κυρου
 ἀσκήν μὲν τὰ σώματα τῶν ἐαυτῶν πρὸς ἑαυτοὺς,
 διδάσκον δὲ τὰ τακτικά, ἡγῆν δὲ τὰ ψυχῆς εἰς
 τὰ πολεμικά. καὶ πρῶτον μὲν λαβὼν τὸ ἀκα-
 Κυαζάρη ὑπηρετίας, πρὸς ἑαυτοὺς ἐκάστος τῶν
 στραπτῶν τῶν ἰκανῶν ὧν ἐδέοντο πόρτα πεποι-
 κηδία τὸ ἀκαζάρη τὸ τὸ ἀκαζάρη ἀσκήν, οὐ-
 δὲν αὐτοῖς δῆλον ἐλεγεῖν, ἢ ἀσκήν τὰ ἀμφὶ τὸ
 πόλεμον, ἐκείνο δὲ καὶ καλαμαθηκῆσαι, ὅτι
 ἔτοι κράτιστοι ἕκαστα γήνοιν, εἰ αὖ ἀφ᾽ ἑαυτοῦ
 πολλοῖς πρὸς ἑαυτοὺς τῶν ἰκανῶν, ὅτι ἐν ἔργῳ βράπον-
 ται. καὶ αὐτῶν δὲ τῶν πολεμικῶν πρὸς ἑαυτοὺς καὶ
 τὸ πρῶτον μελετᾶν καὶ ἀσκήν, κατέλιπε τὸ τὸ
 μόνον αὐτοῖς, τὸ σὺν μαχηταῖς καὶ γέρρω καὶ θώ-
 ρακι μάχεσθαι. ὥστε δῆλον αὐτῶν παρεσκευά-
 σε τὰς γνώμας, ὡς ὁμοίως ἴτεον εἴη [ὅτι] τοῖς
 πολεμοῖσι, ἢ ὁμολογητέον μηδενὸς ἀξίως εἴη
 συμμάχου. τὸ τὸ χαλεπὸν ὁμολογήσασθαι, οἱ
 πῖνες αὖ εἰδῶσιν ὅτι ὁ δὲ δι᾽ ἐν δῆλον βέβητον, ἢ ὁ-
 πρῶτος τῶν μάχων ἕσθαι τῶν βεβητῶν. ἐπὶ δὲ πρὸς μαχητῶν
 τῶν τοῖς ἐνοήσασθαι, ὅτι πρὸς ὅποσον αὖ γήνοινται
 ἀνδρῶν τοῖς φιλονεικῆσαι, πολὺ μάλλον ἐθέλοισι
 ταῦτα ἀσκήν, τῶν ἀγῶνῶν τε αὐτοῖς πρὸς ἑαυτοὺς ἀ-
 πόρτων ὅποσον ἐγίνωσκον ἀσκήν ἀγαθὸν εἴη
 ἕσθαι στραπτῶν. αὖ δὲ πρὸς ἑαυτοὺς, τὰ δὲ αὐτῶν ἰ-
 διώτη μὲν [ἀγαθὸν * ἑαυτοὺς παρέχον] διπεί-
 E ἡ τοῖς δέξασθαι, καὶ ἐτερόπονον, καὶ φιλοκίν-
 διων μετ᾽ ἀγαθίας, καὶ ὅτι ἐτήμονα τῶν στρα-
 πιωτικῶν, καὶ φιλοκαλὸν πρὸς ὅπλα, καὶ φιλότι-
 μον ὅτι πᾶσι τοῖς τοῖς τοῖς. πέντα δ᾽ ἀρχῶν δὲ, αὐ-
 τὸν ὄντα οἰόντων τῶν ἀγαθὸν ἰδιώτην, καὶ τῶν πέν-
 τὰ δὲ εἰς τὸ δυνάτον τοιαύτην παρέχον δέκα-
 ἀρχῶν

πονητέι
 ὁμοίως
 βιοβίβην
 πρὸς ἑαυτοὺς
 μὴ ἔσθαι
 λοντες

ικανῶν

ἀγῶνας
 αὐτοῖς

πρὸς ἑαυτοὺς
 δέκα

δ' ἀρχῶν ὅ, τ' δεκάδα ὡσαύτως ὅ λοχαγῶν, τ' Ἀ
 λόχων ὡς δ' αὐτῶν ταξιαρχῶν [ὡς δ' αὐτῶν
 ἐκάστῳ τ' ἄλλων δ' ἐχόντων *, τ' αἰετικλητον
 αὐτὸν ὄντα ὅπι μελέσθαι ἔχον τ' ὕφ' αὐτῶν δ' ἐχόν-
 των, ὅπως ἐκείνοι αὐτῶν δ' ἐχόντων παρ' ἐξοισι
 τὰ δέοι (α ποιούσας. ἀθλα ὅ παρ' ὕφ' αὐτῶν, τοῖς
 μὲν ταξιαρχαῖς οἱ κρατίστας δόξασιν τὰς τα-
 ξίας τῶν ἀσκήσασθαι, χιλιαρχαῖς ἔσεσθαι τ' δὲ
 λοχαγῶν οἱ κρατίστας δόξασιν τὰς λόχοις ἀπο-
 δεικνύσασθαι, εἰς τὰς τ' ταξιαρχῶν χώρας ἐπανα-
 θέσασθαι τ' δ' αὐτῶν δεκάδ' ἀρχῶν τὰς κρατίστας, B
 εἰς τὰς τ' λοχαγῶν χώρας καταστήσασθαι τ' δ' αὐτῶν
 αὐτῶν πεμπαδαρχῶν, ὡσαύτως εἰς τὰς τ' δ' δε-
 κάρχων. τ' δ' γε μὴν ἰδίῳ τ' δ' τὰς κρατίστους ὄν-
 τας εἰς τὰς τ' πεμπαδαρχῶν. ὕπ' ἤρχε ὅ πασι
 τῶν τοῖς δ' ἐχόντων, παρ' ὅντων μὲν δεκάδ' ἀρ-
 χῶν ὑπὸ τ' δ' ἐχόντων ἰδίῳ, ἐπίστα δὲ ἔχοντες
 ἡμῶν αἰ παρ' ὅντων ἐκάστους συμπαρεῖτον ὅ. ἐ-
 πιδέμεται δὲ καὶ μείζονας ἐλπίδας τοῖς ἀξίοις
 ἐπίστα, εἴπ' ὅντων ὅπ' ὅντων χροῖον ἀγαθὸν μεί-
 ζον φαίνοιο. παρ' ὅντων δὲ νικητήρια καὶ ὄλαις C
 τῶν ταξίεσι, καὶ ὄλαις τοῖς λόχοις. καὶ τῶν
 δεκάσιν ὡσαύτως καὶ τῶν * πεμπασίαν, ἐλὸν
 φαίνονται τ' ὅπισθ' ὄντων τοῖς δ' ἐχόντων οἴσασθαι,
 καὶ παρ' ὅντων ἀσκήσασθαι τὰ παρ' ὅντων μὲν.
 ἡ δὲ ταύτης τὰ νικητήρια οἶα δὲ εἰς πλη-
 θος παρ' ὅντων. ταῦτα μὲν δὲ παρ' ὅντων τε καὶ ἡ-
 σκητο ὑπὸ τῆς στρατίας. σκίνας δὲ αὐτοῖς κα-
 τεσκόλασε, πλήθος μὲν ὅσιν ταξιαρχοῖσιν ἦσαν,
 μέγεθος δὲ ὡς τε ἰκαίνας εἶπ' αἰ τῆ ταξίε ἐκάστη
 ἢ δὲ ταξίε ἡ ἐκάστον ἀνδρες. ἐσκήνωσαν μὲν δὲ ἡ D
 οὔτω καὶ ταξίε. οἱ δὲ τῶν ὁμοσκελῶν ἐδόχουσαν
 μὲν αὐτῶν ὡφελῆσθαι παρ' ὅντων μέλλοντα ἀ-
 γῶνα τῶν, ὅτι ἐώρων ἀλλήλοισι ὁμοίως βρο-
 μύνας, καὶ οἱ αὐτῶν παρ' ὅντων μόνον ἐξίας, ὡς ἴε
 ὑφ' ἰεσθαι τε ἰνα, κακίῳ τε ἔτερον ἔτερον εἶπ'
 παρ' ὅντων τὰς πολεμίας. ὡφελῆσθαι ὅ ἐδόχουσαν αὐ-
 τῶν καὶ παρ' ὅντων ὅ γινώσκασθαι ἀλλήλοισι ὁμοσκη-
 νοῦσθαι. οἱ γὰρ ὅ γινώσκασθαι καὶ ὅ ἀσκήσασθαι
 πασίν ἐδόχε μᾶλλον εἰγίεσθαι. οἱ ὅ ἀνοσκήνοιοι
 ῥα διὰ γὰρ πῶς μᾶλλον δόχουσαν, ὡς παρ' ὅντων E
 ὅσθ' ὄντων ἐδόχουσαν δὲ αὐτῶν καὶ εἰς τὸ ταξίε
 ἐξίας ἀκριβοῦ μὲν ὡφελῆσθαι ἀλλήλοισι τ' ὁμο-
 σκίνας. εἶπον γὰρ οἱ μὲν ταξιαρχοῖσιν ὕφ' ἑαυτοῖς
 ταξίε τ' κοίμωσθαι, ὡς παρ' ὅντων εἰς ἑ-
 να παρ' ὅντων ἢ ταξίε, οἱ ὅ λοχαγοῖ τὰς λόχοις.

An, vt decuriam; manipulario, manipulum:
 itidemque praefecto cohortis, & aliorum
 praefectorum vnicuique, tum vt ipse culpa
 & reprehensione vacaret, tum daret ope-
 ram, vt constitutos suo sub imperio duces
 vicissim sibi subiectos in officio continerent.
 Praemia vero proponebat, cohortium
 quidem praefectis, vt qui cohortes longe
 optimas reddidisse videretur, tribuni fierent:
 manipularibus autem, vt qui manipulos
 effecisse optimos viderentur, eorum in locum
 succederent, qui fuissent praefecti cohortium:
 itidem optimi decuriones in manipulariorum,
 quinarij in decurionum, gregariorum militum
 praestantissimi quinariorum in loca substituerentur.
 Atq; omnes hi praefecti primum hoc habebant,
 quod a subiectis sibi coleretur. deinde honores
 etiam alij quos cuiq; par erat tribui, sequebantur.
 Quin & maiores spes laude dignis ostentabat,
 si qua sequuturo tempore fortuna lautior adfulsisset.
 Totis etiam cohortibus, totis manipulis, decuriis,
 quinionibus praemia victoriae, promisit, si praefectis
 se suis obcedentissimos declararent, & exercitationes
 demonstratas summa cum alacritate obirent.
 Praemia quidem erant eiusmodi, qualia multitudi-
 ni conueniunt. Atque haec sunt, quae & ipse indicebat,
 & in quibus se miles exercebat. Tabernacula,
 quod numerum attinet, tot eis instruxit, quot erant
 praefecti cohortium; magnitudine vero tanta,
 singulis vt cohortibus sufficerent. Quaelibet
 autem cohors militibus centum constabat. Atque
 hoc modo centuriatim in tabernaculis degebant.
 Existimabat autem eos ad futurum certamen
 ex tali contubernio consequuturos hoc commodi,
 quod pari ratione sibi annonas praebere cernerent:
 itaq; nemo remissius agere, vel gerere se aduersus
 hostem ignauius eo praetextu poterat, quasi minus
 ipsi suppeditaretur. Etiam aliquid utilitatis ipsi
 videbantur ex contubernio ad cognoscendum sese
 mutuo capere. Nam ex eo, quod se nosset inter se,
 maiorem in omnibus verecundiam excitari arbitrabatur:
 quoniam ignoti qui sunt, illorum hominum more,
 qui in tenebris versantur, magis esse procliu-
 es ad actiones improbas videri possint. Itidem
 huiusmodi contubernium ei multum momenti adferre
 videbatur ad accuratam ordinum instructionem.
 Quippe cohortium praefecti, perinde sub se dispositas
 cohortes habebant, atq; si procederent in cohorte
 singuli; itidemq; manipularij, manipulos;

αἰετικλητον

πεμπαδαρχῶν * δεκάδ' ἀρχῶν τ' πεμπαδαρχῶν

* πεμπασίαν τ' ὅπισθ' ὄντων

ἀνοσκήνοιοι

κεκοσμημένους

decuriones, decurias; quinarij quiniones. Instrui autē ordines accurate, vtilissimum ei videbatur esse, quum ad id, ne perturbaretur, tum vt perturbati citius redintegrari possent: quemadmodū & lapides & ligna, quæ coagmentanda sunt, tametsi temere dissecta fuerint, facile tamen coaptari possunt, si notas quasdam habeant, de quibus agnoscere, quem ad locū singula pertineant, haud difficulter possit. De hoc deniq; conuictu mutuo capturos hoc etiā commodi putabat, vt minus sese deserere vellent: quod videret etiam bestias, quæ vna pacuntur, miro sui desiderio teneri, si quis eas a se diuellat. Præterea Cyrus hoc quoque studiose curabat, ne vniquam nisi prius sudassent, ad prandiū cœnamve accederent. Nam vel in venationem productos ad sudorem vsq; exercebat, vel eiusmodi ludos excogitabat, qui sudorem elicerent; vel si quid etiam ipsi forte agendum esset, ita se ducem ad eam rem agendam præbebat, vt absq; sudore non redirent. Hoc enim & ad perceptionē cibi gratiorem, & ad bonam valetudinem, & ad laborum tolerantiam, vtile putabat. Quin ad hoc etiā conducere labores arbitrabatur, vt inter se māfuetiores essent: idq; propterea, quod etiam equi labores eosdē sustinētes, placidius eodem loco stare consueuerint. In hostes quidem certe reddūtur animosiores, qui mutuo sibi cōscij sunt, quam egregie se simul exercuerint. Sibi autē Cyrus tabernaculū fieri curauerat, quod eorū capax esset, quos ad cœnā inuitasset. Et inuitabat plerunq; præfectos cohortium, quos ipsi visum esset opportunū. Nonnumquā & manipularios, & decuriones, & quinarij, & milites quosdam: immo etiam interdum quinione totum, totam decuriam, totum manipulum, totam deniq; cohortem inuitabat. Atq; hac inuitatione ac delatione honoris utebatur, quoties cerneret aliquos eiusmodi quiddam facere, quod ab omnibus fieri vellet. Semper vero eadē tam Cyro, quā inuitatis ad cœnā adponebantur. Etiam adparitoribus in exercitu partes equas semper distribuēdas curabat, quod castrēses illos adparitores nō minus honore dignos existimaret, quā caduceatores ac legatos. Nā fideles hos esse debere statuebat, rerūq; castrēsium peritos, intelligentes, nauos, celeres, impigros, formidinis expertes. Præterea censebat Cyrus, in his adparitoribus esse illa debere, quæ optimis quibusq; adsint;

ὡσαύτως οἱ δεκάδαρχοι τὰς δεκάδας, καὶ οἱ πεμπαδάρχοι τὰς πεμπαδάδας. ὃ δ' ἀκριβοῦς πεμπαδά-
 τας τὰς σφόδρα ἐδόκει αὐτῷ ἀγαθὸν εἶναι, καὶ τὰς πεμ-
 εἰς δὲ μὴ παρὰ τῆσδε, καὶ εἰς δὲ, εἰ παρὰ τῆσδε, πιάδας.
 θάπτον καὶ ἀσθῆναι ὡς τῶν γὰρ καὶ λίθων καὶ ξύλων,
 ἀὰν δὲ συναρμοσθῆναι, ἔστι, καὶ ὁπποῦν κα-
 παβεβλημένα τύχη, συναρμοσθῆναι τὰτα δι-
 πείως, ἢ ἔχη γνώσιμα, ὡς τε βύδην εἶναι
 ἐξ ὁποίας χάρας ἕκαστον αὐτῶν ἐστίν. ἐδόκει δ' ὡφε-
 λθῆναι αὐτῷ ὁμῶς βεφορμῶν καὶ παρὰ τῆσδε ἡθῶν δι-
 λήλας ἀν' ἐλθῆναι ἀπολείπειν, ὅτι ἑώρα καὶ τὰ θῆ-
 ρια τὰ ὁμῶς βεφορμῶν δὲ φωνὴν ἔχοντα πόρον, ἢ τῶ
 πῆσ αὐτὰ δὲ σαυτῶν ἀπὸ δὴ γῆλων. ἐπεμέλετο δ' καὶ
 τῶ δὲ ὁ Κόρος, ὅπως μὴ ποτε ἀνδραποιοίη ἡρόμε-
 νοὶ ὅτι δὲ τῆσδε καὶ δὲ τῆσδε εἰσίοιεν. ἢ γὰρ ὅτι
 θῆσαν αὐτῶς ἐξ ἀγῶν ἰδρωτῶν αὐτοῖς παρῆσαν, ἢ
 παιδίας ποιαῖ τας δὲ δὲ σκευῶν, αἰ ἰδρωτῶν ἐμῶ
 λον παρῆσαν ἢ καὶ τῶ παρῆσαν εἰ πὶ δὲ φωνῶν τυ-
 ροι, ὅπως ἐξ ἡσθῆσδε τῶ παρῆσαν, ὡς μὴ ἐπὶ φωνῶ
 οἰεν ἀνδραποιοίη. τῶ γὰρ ἡσθῆσδε καὶ παρὰ τῆσδε
 ἐδοξίην ἀγαθὸν εἶναι καὶ παρὰ τῆσδε ὁ ὑγιάνην, καὶ παρὰ
 δὲ δὴ ἀσθῆσδε πὶ πονῆν. καὶ παρὰ τῆσδε ἀλλήλοισι δὲ
 παρῆσαν εἶναι ἀγαθὸν ἡσθῆσδε τῶ παρῆσαν εἶναι,
 ὅτι καὶ οἱ ἵπποι συμποιοῦντες δὴ γῆλοισι, τῶ παρῆσαν
 παρῆσαν σκευῶν. παρῆσαν γὰρ μὴ τῶ παρῆσαν
 μίξας μεγαλοφρονέστεροι γίγνονται, οἱ αὐτῶ
 δὴ σκευῶν εὐήσθησδε. Κόρος δ' αὐτῶ σκευῶ
 νῶ μὴ κατεσκευῶσθε, ὡς τε ἰκανῶν ἔχῆν ἔσ
 καλοῖν ὅτι δὲ τῆσδε. ἐκάλει δ' ὡς ἵα πολλὰ τῶ
 παρῆσαν ἔσ καὶ παρὰ τῆσδε ἀσθῆσδε εἶναι ὅτι ὅτι
 καὶ τῶ λοχαγῶν καὶ τῶ δὲ δεκάρχων πῆσ καὶ τῶ δὲ δεκάδαρ-
 * πεμπαδάρχων ἐκάλει, ἔστι δὲ ὅτι καὶ τῶ δὲ πῆσ
 φραπῶ τῶ, ἔστι δὲ ὅτι καὶ τῶ τῶ πεμπαδά ο-
 λῶ, καὶ δεκάδα ὀλῶ, καὶ λόχον ὀλον, καὶ τῶ
 ξῆν ὀλῶ. ἐκάλει δὲ καὶ ἐπίμα, ὅτι πῆσ ἰδοί
 τοῖσδε πὶ ποιήσαντας, ὁ πῆσ εἶσθε ποίησιν.
 ἰδὲ δὲ τὰ μὴ τῶ πῆσ ἀεὶ ἴσα αὐτῶ τε
 καὶ τοῖσδε καλουμένοις ὅτι δὲ τῆσδε. καὶ τῶσδε ἀμ-
 φὶ δὲ φράσθησδε δὲ τῶ πῆσ ἰσομοίρως ἀεὶ
 πῆστων ἐπίμα. ἔδεν γὰρ ἡθῶν πῆσ ἀξίον ἐδόκει
 αὐτῶ εἶναι τῶσδε ἀμφὶ τὰ φραπῶ τῶ καὶ τῶ πῆσ
 τῶ ἔτε κηρύκων οὔτε παρῆσαν. καὶ γὰρ πῆσ
 ἡσθῆσδε δὲ τῶ τῶσδε, καὶ ὅτι τῶσδε τῶ φρα-
 πῶ τῶ, καὶ σκευῶσδε, παρῆσαν πὶ σφόδρα
 καὶ παρῆσαν καὶ ἀσθῆσδε καὶ ἀσθῆσδε. παρῆσαν δὲ
 τῶσδε, καὶ ὅσα οἱ βέλτεροι νομιζόμενοι ἔχουσιν, ἐγίνωσκεν ὁ Κόρος δὲ τῶσδε ἔχῆν,
 καὶ τῶσδε

ταυτῶν
φῶν

καρῆσδε

φραπῶ
ρον

δεκάδαρ-
χῶν

πῆσ
πῆσ
δα

ἢ τὸ ἀσκήν, ὡς μηδὲν ἀναίνοιτο ἔργον, ἀλλὰ
 πᾶντα νομίζοιεν ὡς ἐπὶ αὐτοῖς ὡς ἄσκη, ὅ-
 σα ἀνὸ δ' ἔχων ὡς ἐστὶν αἰεὶ μὴ οὐκ ἔπε-
 μέλετο ὁ Κύρος, ὁπότε συσκηνοῖεν, ὅπως τὸ
 χριστότατοι τε ἅμα λόγῳ ἐμβληθήσονται, καὶ
 παρρημῶντες εἰς τὰ γὰρ. ἀφίκετο δὲ οὖν καὶ
 εἰς τὸνδε ποτὲ τὸ λόγῳ. ἀφ' ἧς, ἔφη, ὦ ἄνδρες,
 ὁ δὲ ἐξ ἐμοῦ πῆ μὴ δ' αὖ τὸ φάινεται εἶ) οἱ
 ἔπερι, ὅτι οὐ πεπαδδύνηται τὸ αὐτὸν ἔσπον ἡ-
 μῖν; ἢ ὅθεν δ' ἄρα δ' ἰσοῖσιν ἡμῶν ἔτε ἐν ταῖς
 αἰουοῖαις, ἔτε ὅτῳ ἀγωνίζεσθαι ὡς τὸς
 πολέμους δέη; καὶ ὁ ὑπάσης ἑπολαβῶν εἶ-
 πεν. ἀλλ' ὅποιοι μὴ πινες ἔσονται εἰς τὸς πο-
 λεμῖους οὐτὼ ἔργῳ ἐπίσταμαι, ἐν μὴ τοῖ τῆ
 στωοῖα δ' ὄσχολοι ναὶ μὲ τὸς θεῶς ἐνοι αὐ-
 τῶν ἡδὴ φάινεται. ὡς ἦν μὴ γέ, ἔφη, Κυ-
 αξάρης ἔπεμψεν εἰς τὸ τὰξην ἐκάστην ἱερῶα, καὶ
 ἐχρηστο ἐκάστῳ ἡμῶν τεῖα κρέα, ἢ καὶ πλείω τὰ
 περὶ φερόμενα. καὶ ἤρατο μὴ δὴ ἀπ' ἐμοῦ ὁ
 μάχης τὴν ὡς ἔτιω περὶ ὁδὸν περὶ φερόων
 ὅτε ὁ δ' ὄσχολοι εἰσὴ περὶ ὁδὸν, ἐκέλευσα
 ἐγὼ ἀπὸ τῶ τελευταίου δ' ἔχουσα, καὶ αἰά-
 παλιν περὶ φερόων. ἀνακραγῶν οὖν πῖς τῶν καὶ
 μέσον τὸ κύκλον κατακλῆ μὴ ὡν γρατῶ τῶν μὲ
 δι, ἔφη, τῶν δὲ μὴ ὅθεν ἴσον ἐστίν, εἴ γε ἀφ' ἡ-
 μῶν τῶν ἐν μέσῳ ἔχουσα δὲ πῶς δ' ἔξῃ) καὶ ἐγὼ
 ἀκῶσας, ἢ ἔχουσα τε εἴ τι μὴ δ' ὄσχολοι ἐχῶν, καὶ
 ἐκάλεσα εὐθὺς αὐτὸν ὡς ἐμὲ. ὁ δ' ἄρα τῶ
 τῶ εὐ τὰ κῶσας ὑπέκασεν. ὡς ὁ τὰ περὶ φερόμε-
 να ἦκε ὡς ἡμῶς, ἄτε, οἶμα, ὑπάσης λαμ-
 βάνοι) τας, τὰ σμικρότατα λελέ μὴ ἡμῶν, ἐν-
 τῶ δὴ ἐκῶσας πᾶν ἀναλατῖς δὴ ἡλως ἐχρηστο καὶ
 εἶπε ὡς ἐαυτὸν, τὸ τῶ χης, ὅ ἐμὲ νῦν κλη-
 ρῆνα τὸ δ' ὄσχολοι καὶ ἐγὼ εἶπον, δηλὰ μὴ φρόν-
 τῖς αὐτίκα γὰρ ἀφ' ἡμῶν δ' ἔξῃ) καὶ σὺ ὡς ὡς
 λῆψῃ ὁ μέγιστον καὶ ἐν τῶστω περὶ φερόων ὅ βῖ-
 τον, ὅσῳ δὴ λῶι πῶν ἡμῶν τὸ περὶ φερόων: κακῶσας
 ἔλαβε μὲ ἐμὲ δ' ὄσχολοι. ὡς δὲ ὁ βῖτος ἔλαβε,
 καὶ ἔδοξεν αὐτὸν μὴ ὄσχολοι ἐαυτῶ λαβῶν, καὶ λαβῶν ὁ
 ἔλαβεν, ὡς ἔτερον λῆψῶ μὴ ὄσχολοι. τὸ καὶ ὁ μάχης
 οἰόμενος αὐτὸν ἔδεν τι δ' ἔξῃ) ὄσχολοι, ὡς ἔξῃ) τὸ πα-
 ρα φερόων ὡς ἡμῶν λαβῶν αὐτῶ ἔτερον. ἐν τῶ δὴ ἔ-
 τῶ βαρέως ἡμῶν ἐκε ὁ πάθος, ὡς ἡμῶν ἀπῶ τῶ μὴ
 αὐτῶ ὁ εἰλήφῃ ὄσχολοι. ὁ δ' ἐπὶ αὐτῶ λῶι πῶν ἡμῶν τῶ
 ἐμβάπτεσθαι, τῶ τῶ πῶς ὑπὸ ὁ ἐκπεπλῆσθαι ἡμῶν
 καὶ ὄσχολοι τῶ τῶ χης τῶ δ' ὄσχολοι μὴ ὄσχολοι αἰεὶ ἔρεψεν.

A & sic eos consuefaciendos, ne opus vllum
 recusent, sed conuenire sibi putent, om-
 nia facere, quæ princeps iusserit. Ac
 quoties quidem Cyrus cum suis eodem e-
 rat in contubernio, semper operam dabat,
 vt facetissimi quidam sermones iniiceren-
 tur, & qui ad egregium aliquid incitarent.
 Itaq; hunc etiam aliquando in sermonem
 incidit. Videntur vobis, inquit, homi-
 nes ceteri propterea nobis aliquanto infe-
 riores, quod ea, qua nos, disciplina non
 sunt instituti? an nullum, inter nos & illos
 discrimen erit, siue mutuis in congressi-
 bus, siue quum erit in hostem dimican-
 dum? & Hytaspes excipiens: Equidem
 quo pacto, ait, aduersus hostem nostri se-
 gesturi sint, nec dum scire possum: in fa-
 miliari quidem congressu, nonnulli pro-
 fecto iam quoque morosi videntur. Mit-
 tebat nuper cohortibus singulis victimas
 Cyaxares, & pertinebant ad vnumquem-
 que nostrum portiones de carnibus, quæ
 circumferebantur, tres aut plures. Et co-
 quus a me quidem exorsus, primo eas am-
 bitu circumferebat; quum autem secundo
 accederet, vt circumferret; iussi eum or-
 diri ab vltimo, & vice versa circumferre. I-
 bi tum quidam militum in media corona
 discumbentium, exclamans: Nullo profe-
 cto, ait, heic æqualitas est, si a nobis, qui
 sumus in medio, nemo vmquam incipiet.
 Quod ego quum audissem, moleste tuli,
 videri medios esse loco deteriori, ac mili-
 tem ad me statim arcessiui. Paruit in hoc
 ille mihi perquam modeste. Quumque ad
 nos peruenissent ea, quæ circumfereban-
 tur, minimæq; partes relictæ nobis essent,
 quippe quibus vltimo loco sumendum e-
 rat, heic ille nō dissimulato dolore secum:
 Infortunatum me, ait*, qui iam huc sim
 arcessitus. Et ego: Ne sollicitus sis, inquam.
 Modo enim a nobis incipiet, actu primus
 quod maximum erit, capies. Interim [co-
 quus] tertium circumferebat, quod solum
 vt circumferretur, restabat; & sumebat il-
 le post me secundo loco. Quum autem &
 tertius sumisset, visus est huic maiorem
 sua portionem accepisse. quapropter id,
 quod sumserat, abiicit; velut aliud sumtu-
 rus. At coquus, qui hominem obsonio
 non egere putaret, discedens; prius* circū-
 ferebat, quam aliud ille sumisset. Ibi tum
 vsque adeo grauiter hunc casum tulit, vt
 quum absumentum esset obsonium, quod
 acceperat, etiam reliquum ad vsum intin-
 ctus, ex perturbatione quadam, & cōmo-
 tione animi fortunæ irascentis, euerteret.

εὐχρη-
στοτατοι

δευτερο-
τατου

ὁ δ' ἄρα
μος
περὶ φερόων

ἀεθρο-
τατου

Cuiusmodi
di collo-
quia Cyri
cum suis
fuerunt.

* Lectio
marginis
sententiam
huiusmodi
habet: Quæ
iam huc
arcessitus
deteriora,
quam alij,
capiant.

* al. por-
tando ut
ibat.

Id quum proximus nobis manipularius vi-
 deret, manibus complofis ridens gaude-
 bat. Ego vero tussire me simulabam, qui
 ne ipse quidem risum cōtinere possem. E-
 iusmodi, Cyre, quemdam e sociis tibi no-
 stris indico. Heic quum omnes, ut par erat,
 risissent, alius quidam ex cohortium præ-
 fectis: Hic quidem, inquit, in hominem
 morosum, Cyre, quemadmodum videtur,
 incidit. Ego vero, quum tu nos rationes
 ordinu edoctos dimississes, ac iussisses, uti
 quisque suam cohortem ea doceret, quæ nos
 abs te didicissemus: & ipse discedens abs
 te, quemadmodum facere videbam cete-
 ros, manipulum unū erudiebam. Quumque
 loco primo statuissem præfectum manipu-
 larium, ac post hunc iuuenem quemdam
 collocassem, itidemque ceteros, quo quem-
 que loco putabam disponendum: stabam
 deinde ab anteriore parte, versusque mani-
 pulum respiciens, quum opportunum mihi
 visum esset, progredi iussi. Ibi tum iuuenis
 ille progressus ante manipularium, prior
 incedebat. Quod ego vidēs: Heus tu quid
 agis? inquam. Et ille: Progredior, ait, ut iu-
 bes. Ego vero non te, inquam, solum iube-
 bam progredi, sed omnes. Id ille quum au-
 disset, ad socios manipulares conuersus:
 an non auditis, ait, iubere hūc, ut proceda-
 mus omnes? Tū illi omnes manipularium
 prætergressi ad me accedebāt. Quū autem
 manipularius eos priorē in locum reduce-
 ret, stomachabantur; & utri parendū erit?
 quærebant. Iā enim hic progredi iubet, il-
 le verat. Hæc ego ferens equo animo, deque
 integro quemque suo loco disponens, ne
 quis se posteriorum prius commoueret e-
 dicebam, quam anterior præcederet: ad-
 eoque unum hoc spectarent omnes, ut ante-
 riorem sequerentur. Quidam vero profe-
 cturus in Persiam, quum ad me veniret, e-
 pistolamque posceret, quam ad meos per-
 scripseram: iubeo manipularium (is enim
 quo esset loco sita epistola norat) currere
 adlatum eas litteras. Ibi tum hoc curren-
 te, iuuenis ille cum lorica copideque ma-
 nipularium sequitur, idque videns ille
 manipulus uniuersus, una currebat: at-
 que hoc pacto epistolam omnes adfe-
 runt. Sic adeo meus, inquit manipulus
 omnia tenet accurate, quæ abs te no-
 bis imperata sunt. Heic alij quidem, ut
 par erat, propter hoc satellitium epistolæ
 ridebant. Cyrus autem: Pro Iupitet, vosque
 Dij omnes ait, cuiusmodi nobis socij sunt,
 τῆς ὀπισθολήτης. ὁ δὲ Κυρὸς εἶπεν ὡς ἔβω καὶ πᾶντες ἦτοί, οἷοις ἔρα ἡμεῖς ἐρχόμεναι ἀνδρας ἐπαίρους,

Disciplina
militaris
exem-
plum.

ὁ μὲν δὲ λοχαγὸς ὁ ἐπίτατα ἡμῶν ἰδὼν σιωπῶ-
 κρότησέ τε τῶ χεῖρε, καὶ ὡς γέλωτι ἠυφραμίετο.
 ἐγὼ μὲν τοι, ἔφη, πρὸς ποιοῦ μὲν βήτην. οὐ-
 δὲ γὰρ αὐτὸς ἠδυνάμην κατέχευε τὸν γέλωτα,
 τοιοῦτον μὲν δὲ τοι, ὡς Κυρὸς, εἶα τὸ ἐπαίρων ὄπι-
 σθεν ἰδὼν, ἔφη. ὅτι μὲν δὲ τῶ ὡς ἔειπες, ἐ-
 γῆασαν. ἀλλ' οὐδὲ τις ἐλέξε τῶν ἑταίρων οὐ-
 ρος μὲν δὲ, ἔφη, ὡς Κυρὸς, ὡς εἴοικεν, ἔγωγε δὲ
 σκόλωσ ἐπέτυχεν ἐγὼ, ὡς σὺ διδάξας ἡμᾶς
 πᾶς τάξας ἀπέπεμψας, καὶ ἐκέλευσας διδά-
 σκεν τὸ ἑαυτὸ ἕκαστον τάξιν ἀποδοῦναι ὅσον ἐμάχο-
 μην, οὕτω δὲ καὶ ἐγὼ, ὡς ἔφη καὶ οἱ ἀλλοὶ ἐπίοισιν,
 ἐλθὼν ἐδίδασκον ἕνα λόγον. καὶ ἐτήσας τὸν λο-
 χαγὸν πρὸς τοὺς καὶ τάξας δὴ τὰ ἐπ' αὐτῶν ἀν-
 δρα νεανίας καὶ τῶν ἀλλοῦν ἡμῶν δὲν, ἔφη ἔρα
 σὰς ὅτι ἐμπεραθεὶν, βλέπων εἰς τὸν λόγον,
 ἡνίκα μοι ἐδόκε χαμῶς εἶναι, πρὸς εἶναι ἐκέ-
 λυσα, καὶ ὁ ἀνὴρ τοῖο νεανίας ἐκείνος τὸ πρὸς
 ἐλθὼν τῶ λοχαγοῦ ἐμπεραθεὶν, πρὸς τερος
 ἐπαρθέετο. κατὰ γὰρ ἰδὼν εἶπον ὡς ἀνδραπε, πῆ
 ποιῆς; καὶ ὡς ἔφη, πρὸς ἐρχομαι, ὡς ἔφη σὺ κε-
 λυθῆς, κατὰ γὰρ εἶπον, ἀλλ' ἐγὼ οὐ σὲ μόνον ἐκέ-
 λυθον, ἀλλὰ πάντας πρὸς εἶναι. καὶ ὡς ἀκού-
 σασ τῶτο, μεταστραφείς πρὸς τοὺς λοχαγῶν
 εἶπεν, ὅτι ἀκούετ', ἔφη πρὸς τὰ τῶν ὄντων
 πρὸς εἶναι πάντας; καὶ οἱ ἀνδρες πάντες παρ-
 ἐλθόντες τὸν λοχαγὸν, ἦσαν πρὸς ἐμὲ. ἐπεὶ
 ὁ λοχαγὸς αὐτοῖς ἀνεχώρει, ἐδυσφόρησιν
 τε, καὶ ἐλεγον ποτέ ποτε πείσασθαι. νῦν γὰρ
 ὁ μὲν κελυθῆς πρὸς εἶναι, ὁ δὲ ὅτι εἶα. ἐγὼ μὲν
 τοῖο ἐνεγκὼν ταῦτα πρὸς εἶναι ἔξαρχῆς τὸ αὐτὸ
 καταχωρίσας, εἶπον μηδένα τῶν ὀπίσθεν κη-
 ρῶσαι πρὶν αὐτὸ πρὸς εἶναι ἡγήται, ἀλλὰ τοῦτο
 μόνον ὅτι πάντας τῶ πρὸς εἶναι ἐπερασαί. ὡς
 ὁ εἰς πρὸς εἶναι τῶ ἀπὸ τῶν ἡλθε πρὸς ἐμὲ, καὶ ἐ-
 κέλευσέ με τὸ ὀπισθολίω δουρῶν ἡμῶν ἐξαίφα
 οἶκα δε, κατὰ γὰρ, ὁ γὰρ λοχαγὸς ἠδὲ ὅπου ἐκείτο
 ἡ ὀπισθολή, ἐκέλευσα αὐτὸν δραμόντα ἐνεγ-
 κῆν τῶ ὀπισθολίω ὁ μὲν δὲ ἔβρεχεν, ὁ νεανίας
 ἐκείνος εἶπε τοῦ λοχαγῶ σιωπῶν αὐτῶν ὡς ἔρα
 ἔρα καὶ τῆς χεῖρὶ καὶ ὁ ἄλλος δὲ πᾶς λόγος
 ἰδὼν ἐκείνον σιωπῶν ἔβρεχε, καὶ ἦσαν οἱ ἀνδρες φέ-
 ροντες τῶ ὀπισθολίω. οὕτως, ἔφη, ὅτι ἐμὸς
 λόγος ἀκριβοῖ τοι πάντα τὰ ὀπίσθεν. οἱ μὲν
 δὲ ἄλλοι, ὡς εἴπες, ἐγγύων ὅτι τῆ δουροφορέια
 τῆς ὀπισθολήτης. ὁ δὲ Κυρὸς εἶπεν ὡς ἔβω καὶ πᾶντες ἦτοί, οἷοις ἔρα ἡμεῖς ἐρχόμεναι ἀνδρας ἐπαίρους,

δυσκόλω
οἱ ἐτυχεν.

πρὸς εἶναι
σὺν

αὐτὸ καὶ
χωρίσας

οἱ γὰρ

ὡς περὶ τὰς οἰ γὰρ ὅτε ἀπέπλευτοι μὲν ἕτως εἰσὶν, ἄσπετε εἶναι
 αὐτῶν καὶ μικρῶ ὄψω παμπόλλυς φίλους ἀνα-
 κτήσασθαι· πιθανοὶ δὲ οὕτως εἰσὶ πῖνες, ὥστε
 ὄρον εἰδέναι ὅτε ὡρῶστα τὸ μῦθος, ὡρῶτερον
 πείθονται. ἐγὼ μὲν οὐκ οἶδα ποῖος πινὰς ἔχῃ
 μάλλον ἄξιασθαι, ἢ τοῖς τῶν φραπῶτασθαι ἔχῃ. ὁ
 μὲν δὲ Κύρος ἄμα γελῶν, οὕτως ἐπήνεσε τὸν
 φραπῶτασθαι. ἐν δὲ τῇ σκητῇ ἐτύχθη πῖς ὡν τῶ
 παξιαρχῶν, ἀλγαίταδας ὄνομα, ἀνὴρ τῶ
 ποντῶν τῶ στυφνοτέρων ἀνδρῶτων· οὗτος ὡ-
 δέ πως εἶπεν ἡ γὰρ οἴκῃ, ἔφη, ὦ Κύρε, τῶ τῶ ἀ-
 λητῆ λέγειν ταῦτα; ἀλλὰ τί μὲν βουλόμε-
 νοι, ἔφη ὁ Κύρος, ψεύδοιται; τί δὲ ἄλλο γε,
 ἔφη, εἰ μὴ γελῶσα ποιῆν ἐθέλοντες, ὡρῶ οὐ
 λέγεισὶ τε ταῦτα καὶ ἀλαζονεύοιται; καὶ ὁ Κύ-
 ρος· διφρήμῃ, ἔφη, μὴ λέγε ἀλαζονίας εἶναι τῶ
 τῶ. ὁ μὲν γὰρ ἀλαζῶν ἔμοι γε δοκεῖ ὄνομα
 κῆσασθαι ὅτι πῖς ὡρῶσται μῦθος καὶ πλου-
 σιωτέρους εἶναι ἢ εἰσὶ, καὶ ἀνδρῶτων, καὶ ποιῆ-
 σθαι ἂ μὴ ἱκανοὶ εἰσὶν ὡρῶσται μῦθος, καὶ
 ταῦτα φανεροῖς γηγορητοῖς ὅτι τῶ λαβῶν εἶ-
 νεκα καὶ κερδῶν ποιῶσιν. οἱ δὲ μηχρῶ με-
 νοι γελῶσα τῶ στω ἔσσι μῆτε ὅτι τῶ ἑαυτῶν
 κέρδη, μῆτε ὅτι τῶ ζημίῃ τῶ ἀκέρῶτων, μῆτε ὅτι
 βλάβῃ μηδεμίᾳ, πῶς οὐχ οὕτοι ἀσφῶσι καὶ καὶ
 ἀλάζονες; ὁ μὲν δὲ Κύρος ἕτως ἀπελογησάσθαι
 ὡρῶ τῶ τῶν γελῶσα ὡρῶσται μῦθος. ἄσπετε δὲ ὁ
 λοχαγῶς ὁ πῖς τῶ λόγῳ χερῶν ἀνδιηγησάσθαι
 ἔφη, ἡ που ἀν, ὦ ἀλγαίταδα, εἶγε κλαίειν ἐπέ-
 ρῶμεθα σε ποιῆν, σφόδρα, ἀνὴρ μὲν ἐμέμφου,
 (ὡσ ὡρῶ ἐνοι καὶ ἐν ὡρῶσται καὶ ἐν λόγῳ οἴκτῶ
 ἀπῶ λογαποιοῦντες εἰς δάκρυα πῆρῶνται ἀ-
 γῶν) ὅποτε γε νῦν ὡρῶ ἀντὸς εἰδῶς ὅτι διφραμῶν
 μὲν πῖς βουλόμῃς, βλάβῃ δὲ οὐδὲν, ὄμοσ
 οὕτως ἐν πολλῇ ἀπῶσται ἡμῶς ἔχεις. ναὶ μὲ
 εἰ, ἔφη, ὁ ἀλγαίταδας, καὶ δικαίως γε· ἐπεὶ
 καὶ αὐτῶ τῶ κλαίειν καὶ τῶ τῶ τῶ φίλοις, πολ-
 λαχῆ ἔμοιγε δοκεῖ ἐλάτῳνος ἀξία ἀφῶ-
 ὡρῶσται ὁ γελῶσα ἀσπῶσται μηχανῶ μῦθος.
 ἀρῶσται ὡρῶ καὶ σὺ, ὡρῶ ὄρθῶς· ἀγῶσται ἐμὲ ἀλητῆ
 λέγειν. κλαύμασι μὲν γε καὶ πατέρες ὑοῖς
 σωφροσῶσται μηχανῶνται, καὶ διδάσκαλοι
 ὡρῶσται ἀγαθὰ μαθησάσται· καὶ νόμοι γε πολί-
 τῶς ἔχῃ τῶ κλαίειν καὶ τῶ τῶ εἰς δικαιοσῶσται
 ὡρῶσται τῶ τῶ δὲ γελῶσα μηχανῶ μῦθος ἔχεις ἀνὴρ εἶπῶν ἡ σῶμασται ὡρῶσται ἡ ψυχῶς οἴκῶ

A quos tam facile demereri liceat, ut multo-
 rum ex ipsis amicitia etiam exiguo concili-
 liari obsonio queat: & qui adeo sunt obce-
 dentes, ut prius, quam norint, quid impe-
 retur, obtemperent. Equidem qui potius
 optandi sint, quam huiusmodi milites, ne-
 scio. Atque hoc modo Cyrus simul rideus,
 milites hosce collaudabat. Aderat autem
 forte tum in tabernaculo quidam ex præ-
 fectis cohortium, cui nomen Aglaitadas;
 homo, quod mores adtineret, ex numero
 asperiorum. Is in hunc modum orsus: Tu
 ne, inquit, hos vera narrare putas Cyre?
 Quid ergo, subiecit Cyrus, mentiendo
 quærent? Quid aliud, inquit, nisi quod ri-
 sum mouere volunt? Cuius rei causa &
 narrant hæc, & ostentant sese. Tum Cy-
 rus, Bona verba quæso, ait, ne hos ostenta-
 tores adpellaueris. Quippe nomen hoc o-
 stentatoris imponi mihi quidē videtur iis,
 qui se simulant, vel esse ditiores, quam sint,
 vel fortiores, quiq; polliceantur ea se præ-
 staturos, quibus ipsi præstandis non suffi-
 ciant: atque id tum demum, si pareat ipsos
 hæc accipiendi aliquid, & quæstus causa
 facere. Qui vero risum aliis secum versan-
 tibus neq; lucri sui, neque detrimenti au-
 dientium, neque vllius adeo damni causa
 mouent: quo pacto non vrbani ac facerī
 iustius, quam ostentatores adpellētur? At-
 que hunc in modum sane Cyrus eos, qui
 risum mouerant, defendebat. Manipula-
 rius autem ipse, faceræ illius de manipulo
 narrationis auctor: Nimirum Aglaitada,
 inquit, si ad fletum commouere te conati
 essemus, quemadmodum nonnulli tam
 carminibus, quam orationibus commenti
 miserabilia quædam lacrimas ciere nitun-
 tur, admodum nos reprehendisses: quan-
 do nunc quidem, quos ipse non ignoras,
 exhilarare te, non lædere velle, tam contu-
 meliose nos habes. Iure quidem id profes-
 cto; ait Aglaitadas. Nam mea sententia
 quiddam longe minoris æstimandum ef-
 ficat, qui risum amicis excitat; quam qui
 eos inducit, ut sedentes plorēt. Quod qui-
 dem a me vere dici, tu quoque reperies, si
 recte rem existimabis. Nam fletu parentes
 indere modestiam liberorum suorum, ma-
 gistri puerorum animis disciplinas hone-
 stas student. Leges etiam, dum eo ciues ad-
 igunt, ut sedentes plorent; ad iustitiæ cul-
 tum eos impellūt. Illos vero, qui risum exci-
 tāt an dicere possis vel corporibus aliquid
 adferre commodi; vel animos ad rei pri-

ὡς περὶ τὰς οἰ γὰρ ὅτε ἀπέπλευτοι μὲν ἕτως εἰσὶν, ἄσπετε εἶναι
 αὐτῶν καὶ μικρῶ ὄψω παμπόλλυς φίλους ἀνα-
 κτήσασθαι· πιθανοὶ δὲ οὕτως εἰσὶ πῖνες, ὥστε
 ὄρον εἰδέναι ὅτε ὡρῶστα τὸ μῦθος, ὡρῶτερον
 πείθονται. ἐγὼ μὲν οὐκ οἶδα ποῖος πινὰς ἔχῃ
 μάλλον ἄξιασθαι, ἢ τοῖς τῶν φραπῶτασθαι ἔχῃ. ὁ
 μὲν δὲ Κύρος ἄμα γελῶν, οὕτως ἐπήνεσε τὸν
 φραπῶτασθαι. ἐν δὲ τῇ σκητῇ ἐτύχθη πῖς ὡν τῶ
 παξιαρχῶν, ἀλγαίταδας ὄνομα, ἀνὴρ τῶ
 ποντῶν τῶ στυφνοτέρων ἀνδρῶτων· οὗτος ὡ-
 δέ πως εἶπεν ἡ γὰρ οἴκῃ, ἔφη, ὦ Κύρε, τῶ τῶ ἀ-
 λητῆ λέγειν ταῦτα; ἀλλὰ τί μὲν βουλόμε-
 νοι, ἔφη ὁ Κύρος, ψεύδοιται; τί δὲ ἄλλο γε,
 ἔφη, εἰ μὴ γελῶσα ποιῆν ἐθέλοντες, ὡρῶ οὐ
 λέγεισὶ τε ταῦτα καὶ ἀλαζονεύοιται; καὶ ὁ Κύ-
 ρος· διφρήμῃ, ἔφη, μὴ λέγε ἀλαζονίας εἶναι τῶ
 τῶ. ὁ μὲν γὰρ ἀλαζῶν ἔμοι γε δοκεῖ ὄνομα
 κῆσασθαι ὅτι πῖς ὡρῶσται μῦθος καὶ πλου-
 σιωτέρους εἶναι ἢ εἰσὶ, καὶ ἀνδρῶτων, καὶ ποιῆ-
 σθαι ἂ μὴ ἱκανοὶ εἰσὶν ὡρῶσται μῦθος, καὶ
 ταῦτα φανεροῖς γηγορητοῖς ὅτι τῶ λαβῶν εἶ-
 νεκα καὶ κερδῶν ποιῶσιν. οἱ δὲ μηχρῶ με-
 νοι γελῶσα τῶ στω ἔσσι μῆτε ὅτι τῶ ἑαυτῶν
 κέρδη, μῆτε ὅτι τῶ ζημίῃ τῶ ἀκέρῶτων, μῆτε ὅτι
 βλάβῃ μηδεμίᾳ, πῶς οὐχ οὕτοι ἀσφῶσι καὶ καὶ
 ἀλάζονες; ὁ μὲν δὲ Κύρος ἕτως ἀπελογησάσθαι
 ὡρῶ τῶ τῶν γελῶσα ὡρῶσται μῦθος. ἄσπετε δὲ ὁ
 λοχαγῶς ὁ πῖς τῶ λόγῳ χερῶν ἀνδιηγησάσθαι
 ἔφη, ἡ που ἀν, ὦ ἀλγαίταδα, εἶγε κλαίειν ἐπέ-
 ρῶμεθα σε ποιῆν, σφόδρα, ἀνὴρ μὲν ἐμέμφου,
 (ὡσ ὡρῶ ἐνοι καὶ ἐν ὡρῶσται καὶ ἐν λόγῳ οἴκτῶ
 ἀπῶ λογαποιοῦντες εἰς δάκρυα πῆρῶνται ἀ-
 γῶν) ὅποτε γε νῦν ὡρῶ ἀντὸς εἰδῶς ὅτι διφραμῶν
 μὲν πῖς βουλόμῃς, βλάβῃ δὲ οὐδὲν, ὄμοσ
 οὕτως ἐν πολλῇ ἀπῶσται ἡμῶς ἔχεις. ναὶ μὲ
 εἰ, ἔφη, ὁ ἀλγαίταδας, καὶ δικαίως γε· ἐπεὶ
 καὶ αὐτῶ τῶ κλαίειν καὶ τῶ τῶ τῶ φίλοις, πολ-
 λαχῆ ἔμοιγε δοκεῖ ἐλάτῳνος ἀξία ἀφῶ-
 ὡρῶσται ὁ γελῶσα ἀσπῶσται μηχανῶ μῦθος.
 ἀρῶσται ὡρῶ καὶ σὺ, ὡρῶ ὄρθῶς· ἀγῶσται ἐμὲ ἀλητῆ
 λέγειν. κλαύμασι μὲν γε καὶ πατέρες ὑοῖς
 σωφροσῶσται μηχανῶνται, καὶ διδάσκαλοι
 ὡρῶσται ἀγαθὰ μαθησάσται· καὶ νόμοι γε πολί-
 τῶς ἔχῃ τῶ κλαίειν καὶ τῶ τῶ εἰς δικαιοσῶσται
 ὡρῶσται τῶ τῶ δὲ γελῶσα μηχανῶ μῦθος ἔχεις ἀνὴρ εἶπῶν ἡ σῶμασται ὡρῶσται ἡ ψυχῶς οἴκῶ

Verbum
 ἀλαζονεία
 ἢ ἀ-
 γλαίτα-
 das non
 recte vs-
 surpat

Ψηφισαοθα δὴ ὁ πλῆθος σωελθὸν ὡςτε μὴ
 ἴσων ἔχασον τυγχάνειν, ἀλλὰ τὰς κρατίστους
 καὶ ἡμῶν καὶ δώροισι πλεονεκτεῖν; ἔργον, ἔφη
 ὁ Κύρος, οἴομαι, ἅμα μὲν ὑμῶν σωαγρῶν
 ὄντων, ἅμα δὲ καὶ ἀγρῶν ὄντων, ἀπὸ πλεονεκτεῖν
 τὸν πλῆθος καὶ πονοῦντά καὶ ὠφελουῦντά
 ὁ κρινόν, τὸτον καὶ μεγίστων ἀξιοδοτα. οἴμαι
 δὲ, ἔφη, καὶ τοῖς κακίστοις σύμφορον φαίνομαι
 τὰς ἀγαθοῖς πλεονεκτεῖν. ὁ δὲ Κύρος ἐβού-
 λετο καὶ αὐτῶν ἕνεκα τῶν ὁμοτίμων ἡμεράσαι
 τὸτο ὁ Ψηφισμα. βελτίους γὰρ αὐ καὶ αὐτοῖς B
 ἡγεῖτο εἶ), εἰ εἰδείεν ὅτι ἐκ τῶν ἔργων καὶ αὐ-
 τοῖς κρινόμενοι, τῶν ἀξίων ἰδύξοιντο. καὶ εἰς ἐν
 αὐτῶν ἐδόκει εἶ) † δεῖν ἐμβαλεῖν πρὸς τοῦτου
 Ψηφον, ἐν ᾧ καὶ οἱ ὁμοτίμοι ὠκνοῦν τὴν τῶ
 ὄχλου ἰσομοίαιαν. οὕτω δὲ ἡμετέροισι τοῖς ἐν
 τῇ σκηνῇ ἐμβαλέομαι ὅτι τοῦτου λόγον, καὶ
 σωαγρῶν τῶντα ἔφασαν χεῖν ὅσπιν
 πρὸς αὐτῶν οἴοιτο εἶ). ὅτι γε λάσας ὅ τῶν ταξι-
 αργῶν πιν εἶπεν ἀλλ' ἔργον, ἔφη, ἀνδρα καὶ τῶ
 δήμου οἶδα, ὅς σωεργὸν ὡςτε μὴ εἰκῆ οὕτως C
 ἰσομοίαιαν εἶ). ἄλλος δὲ ἀντήρετο τὸτον τίνα
 λέγει. ὁ δὲ ἀπεκρίνατο, ἐστὶν δὲ ἀνὴρ σύσκη-
 νος ἐμὸς, ὅς ἐν πρῶτῃ μαχεύει πλεονεκτεῖν. ἄλ-
 λος δὲ αὐ ἐπήρετο αὐτόν, ἢ καὶ τῶν πόνων; μα-
 δὲ, ἔφη, οὐ μὲν δὴ. ἀλλὰ τὸτο γε ψευδόμενος
 ἐάλωκα. καὶ γὰρ πόνων καὶ τῶν ἄλλων τῶν
 τοῦτων πρῶτον πρῶτος αἰεὶ ἐὰν τὸν βουλόμενον
 πλεονεκτεῖν. ἀλλ' ἔργον μὲν, ἔφη ὁ Κύρος, ὡ
 ἀνδρες, γινώσκω τοῖς τοῦτοις ἀνδράποισι,
 † οἷς καὶ νῦν ὁδε λέγει, εἰ πρὸς δὲ σωεργῶν καὶ πρῶ-
 ἔξαιρετέ-
 οἷς
 ἡμῶν ἔχον ὁ φράτευμα, † ὅξαιρέτοις εἶ) ἐκ
 τῶ φρατίας. δοκεῖ γὰρ μοι ὁ μὲν πολὺ τῶ φρα-
 τιστῶν εἶ) οἷς ἔπειτα ἢ ἀν πιν ἡγήται ἄγαν δὲ,
 οἴμαι, ὅτι χεῖρον οἱ μὲν καλοὶ καὶ ἀγαθοὶ ὅτι
 τὰ καλὰ καὶ ἀγαθὰ, οἱ δὲ πονηροὶ ὅτι τὰ πονη-
 ρὰ. καὶ πολλάκις τοῖνυ πλείονας ὁμογνώμο-
 νας λαμβάνουσιν οἱ φαῦλοι ἢ οἱ ἀσπυδαῖοι. ἢ
 γὰρ πονηρία εἶ) τῶν παραπίνα ἡδονῶν πο-
 ρβομένη, ταύτας ἔχον συμπεριούσας πολλὰς
 αὐτῇ ὁμογνωμοῖαν ἢ δὲ σωεργῶν πρὸς ὄρθιον E
 ἀίσασα, ὅς πρῶτον δὲ νῆ βεῖν ἐν τῶ παραπίνα εἰ-
 κῆ σωεπιπασσῶν, ἀγῶς τὲ καὶ ἢν ἀγῶ οἷσιν ὅτι
 ὁ φρατῆς καὶ ὁ μαλακῶν ἀντιπρῶτα καλῶντες.

A vt vulgus omne collectum sciscat, non æ-
 qualia singulis tribuenda; sed præstantissi-
 mos quosq; magis etiam præ ceteris quum
 honoribus, tum donis augendos esse? E-
 quidem sic arbitror, ait Cyrus, tum quia
 vos vna mecum hæc suadebitis; tum quod
 turpe sit contradicere, quin is, qui & pluri-
 mum laboris sustinet, & plurimum reipu-
 blicæ utilitatis adfert, etiã maxima quæq;
 cõsequatur. Immo vel ignavissimis condu-
 cere videbitur, vt arbitror, viros fortes esse
 conditione potiori. Et Cyrus quidem ipso-
 rum etiam Æqualiũ causa decretũ hoc fi-
 eri volebat. Nam & hos magis strenuos fu-
 turos arbitratur, si viderent, se quoq; pro
 factorum suorum æstimatione præmia di-
 gna cõsequuturos. Quapropter ei maxime
 opportunũ videbatur, hoc tempore de hac
 re decreti faciũdi causa referri, dũ Æqua-
 les etiam ipsi hæc vulgi æqualitatem refor-
 midabant. Itaq; placuit pariter iis, qui tunc
 aderãt in tabernaculo Cyri, de hoc esse re-
 ferendum, ac debere vnũquemque sua-
 dendis his operam nauare, qui virũ se per-
 hiberi vellet. Heic e præfectis cohortium
 quidam subridens: Equidem noui quem-
 dam, inquit, etiam media de plebe, qui no-
 bificum æqualitatem nõ ita temere seruan-
 dam esse suadebit. Quem nam hunc dicis?
 quærebat alius. Est mihi profecto, ait, con-
 tubernalis quidam, qui plus aliis in omni-
 bus habere quærit. Tum alius: Etiam ne
 plus laborum? interrogat. Minime vero,
 ait. nam heic quidem, in mendacio depre-
 hensus sum. Semper enim equo admodum
 fert animo, in laboribus, & ceteris huius-
 modi, plus alium habere, qui quidem velit.
 D Et Cyrus: Ego vero statuo, inquit, homi-
 nestales, qualem nobis hic etiam modo
 narrat, si quidem nauum & dicto audien-
 tem habere exercitum velimus, eximen-
 dos ac remouendos esse. Nam militũ ple-
 rique mihi sic comparati esse videntur, vt
 sequantur, quacũque quis duxerit. Du-
 cere verò, mea quidem sententia, viri for-
 tes ac præclari conantũr ad res præclaras
 & honestas; ad improbas, improbi. Atque
 adeo frequenter accidit, vt homines nihili
 suam in sententiã plures pertrahant, quam
 virtute præditi. Nam improbitas per volu-
 ptates in præsentia se offerentes proceden-
 do, multis harum opera persuadet, vti se-
 cum sentiant. Virtus autem in ardua dire-
 cto ducens, nõ admodum efficax est in ho-
 minibus illico temereq; sibi adiungendis:

Cyri prouidentia sibi gularis.

Ad ludere videtur ad Hesiodicos versus.

maxime si sint alij, qui e diuerso ad decliuem mollemque viam cohortentur. Idcir-

E

co si qui ex ignavia laborumque detrectatione solum improbi sint, eos equidem arbitror quasi fucos sumtu modo socios defraudare. Qui vero & mali sunt in laboribus socij, & ad captandum commoda sua strenui sunt atque impudentes, hi etiam ad res improbas se duces prebent: quippe qui efficere saepenumero possint, ut improbitati praecipua commoda cedant. Quapropter omnino sunt homines eiusmodi nobis eximendi. Neque vero circumspiciendum vobis est, qua ratione de civibus ordines expleatis: sed quemadmodum equos optimos quaeritis, non vestra in patria natos; sic homines ex omnibus sumite, quoscunq; vobis & roboris & ornamenti plurimum adluros existimabitis. Mihi quidem hoc quoque testimonio est, recte nobis id cessurum: quia nequit esse currus celer, ad quem iuncti sunt equi segnes: nec exercitus iustus, in quo cum aliis iuncti sunt iniusti. Neque domus recte administratur, quae famulis improbis vitur. Immo etiam minus detrimenti accipit, si seivis egeat; quam si ab iniustis perturbetur. Hoc quidem certe amici, scire vos volo, remotionem militum malorum non eam modo nobis utilitatem adlaturam, quod mali aberunt: sed illi etiam, qui nobiscum manebunt, quotquot sane pleniam improbitatis esse ceperunt, rursus ab ea repurgantur: & boni malos ignominia notatos quum viderint, multo alacrius virtutem colent. Haec Cyri fuit oratio, quae quum ab amicis omnibus esset comprobata, sic ab iis res instituta fuit. Atque heic rursus Cyrus iocari cepit. Nam quum animadvertisset vnum de manipulariis ad caenam secum quemdam ducere, iuxtaque se inter discumbendum retinere, hominem & hirsutum & deformem admodum, nominatim manipulario compellato: Num & tu, inquit, more Graecis familiari, Sambaula, huic accumbentem tibi adolescentulum, quia formosus sit, tecum circumducis? Et Sambaulas: Ita me Iupiter amet, ait, ut huius & consuetudine & ad spectu delector. Quae ubi contubernales audissent, respererunt: & faciem hominis nimio opere deformem intuiti, riserunt omnes. Quidam autem: Quae so, inquit, mi Sambaula, quotandem facto vir hic tuam sibi benevolentiam conciliauit? Et Sambaulas: Dicam profecto vobis ait. Quoties eum vel noctu, vel interdum vocavi; numquam mihi neque occupationem suam prae texuit, neque pedetentim, sed cursim perpetuo paruit. Quo-

... ..

Cyrius sic iocosus...

... ..

Αρχὴ τοίνυν ἡ μὲν πινες βλακεία καὶ τὸ ἀπονοεῖν
 [μόνον *κακὸν ὡς, τοῦτοις ἐγὼ νομίζω, ὡς ὁ
 κηφύλας, ἀπαρτὴ μόνον ζῆμιον τοῖς κριναινοῖς
 οἱ δὲ αὐτῶν μὲν πόνων κακὸν ὡς κριναινοῖ, πρὸς
 τὸ πλεονεκτεῖν σφοδροὶ καὶ ἀαίρωται, ἔτοι καὶ
 ἠγεμονικαί εἰσι πρὸς τὰ πονηρὰ. πολλάκις γὰρ
 δυνάει) τὴ πονηρίαν πλεονεκτεῖν ἀποδείκνυ-
 ναί ὡς ἐπεὶ πρὸ τῆ πασιν ἔξαιρέσει οἱ τοῖσιν ἡμῶν
 εἰσι, καὶ μὴ δὲ μὲν τοῖ σκεπῆτε, ὅπως ἐκ τῶ πολι-
 τῶν ἀντιπληρώσειε τὰς τάξεις, ἀλλ' ὡς ὁρῶ ἰπ-
 πους, οἱ αὖ ἄριστοι ὄντι, ἔχουσι αὖ παρὶ τῶν, τοῦ-
 τοῖς ζῆσι τε, ἔτι καὶ ἀνθρώπων ἐκ τῶν πόνων, οἱ αὖ
 τῶν μὲν μάλιστα δόκωσι σιωπῶντες ἰεὺμας καὶ ἡμῶν
 σὺν ἡσθησῶν, τῶν τε λαμβανέει μὲν ἰσθμὸς δὲ μοι
 καὶ ποδὲ πρὸς τὸ ἀγαθόν ἔτε γὰρ ἄρμα δὴ πού
 τῶν γῆραι αὐ βραδέων ἰππων εἰόντων, τῶν
 τε... .. δίκων, ἀδίκων σιωπῶντες ἰεὺμας καὶ ἡμῶν
 δὲ γὰρ οἶκος δυνάει) δὲ οἶκος δα πονηρῶν οἰκέ-
 ταις χρωμένους ἀλλὰ καὶ ἐν δούμοις οἰκετῶν,
 ἠπὸν σφαιρῶν, ἠπὸν ἀδίκων τῶν ἀποδότης.
 δὲ τῶν ἰσθμῶν, ἔφη, φίλοι, ὅτι ὁσὲν τὸ μόνον
 ὡφείλοισιν οἱ κακὸν ἀφαιρεθῆναι, ὅτι κακὸν
 ἀπέσει, ἀλλὰ καὶ τῶν κατὰ μόνων, ὅσοι μὲν
 ἀντιπληρῶν τῶν κακῶν, τῶν ἀνακαταρῶνται
 πάλιν αὐτῶν οἱ ἀγαθοὶ τοῖς κακῶν ἰδοῖτες ἀ-
 πημασθέντες, πολὺ ευθυμότερον τῶ ἀρετῆς ἀνθ-
 ἔξονται. ὁ μὲν ἔτι εἶπε τοῖς τῶ φίλοις ἀπασιν
 σιωπῶντες τῶν, καὶ ἔτι εἶπε ὅτι οἶκος ἐκ τῶν
 πάλιν αὐτῶν καὶ σκώμματος ἦρχεν ὁ Κόρως κατὰ
 νοήτας γὰρ πῶ τῶ τῶ λαχῶν σιωπῶντες ἀπὸ τῶ
 Διδυμον, καὶ τῶ ἀκλίτην πεποιημένον ἀνδρῶν ἡμῶν
 τῶν δασιώ τε καὶ ὑπὸ τῶν, ἀνακαλέσας τὸν
 τῶ λαχῶν ὄνομασι, εἶπεν ὡς ὁ Σαμβαύλας, τῶ ἀρχῆ
 ἔφη, ἀλλ' ἠ καὶ σὺ, καὶ τῶ ἑλλῶνικόν ἔσπον, ὅτι
 καλὸν ἔστι τῶ ἀγαθῶν τῶ τῶ ἀγαθῶν τῶ ἀγα-
 θακαί μόνον τοῖσι; τῶ δὲ ἔφη ὁ Σαμβαύλας,
 τῶ ἡδομαι καὶ σιωπῶν τῶν, καὶ τῶ ἀγαθῶν αὐτῶν.
 ἀκούσαντες τῶ τῶ οἱ σιωπῶντες, πρὸς ἐβλε-
 ψαν ὡς τῶ ἰδόν τῶ πρὸς ὁσὲν τῶ ἀνδρῶν ὑπὸ τῶ
 βάλλον ἀγαθῶν, ἐλέγξαν πρὸς τῶν: καὶ τις εἶπε,
 πρὸς τῶν ἡμῶν, ὁ Σαμβαύλας, ποῖον ποτὲ σε
 ἔργον ἀνὴρ ἔστ' ἀνὴρ; καὶ ὅς εἶπεν, ἐγὼ ὑ-
 μῶν, ἠ τὸν δία, ὡ ἀνδρες, ἐρα. ὅσοσκις γὰρ αὐ-
 τῶν ἐπέλεσα εἴτε νυκτὸς, εἴτε ἡμέρας, οὐ πώ-
 ποτὲ μοι αὐτ' ἀσθλίας πρὸς ὁσὲν τῶ, οὐ-
 τε βιάδην ὑπὸ τῶν, ἀλλ' αἰεὶ πρὸς ὁσὲν τῶ
 σάκας

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

σάκεις τε παρ' ἑξῆς αὐτὰς παρ' ἑτάζα, οὐ
 δὲν ἀνδρωτὶ πώποτε εἶδον αὐτὸν ποιουῦτα.
 πεποίηκε δὲ καὶ τὸς δώδεκα ἀπὸντας τοιοῦ-
 τοις, οὐ λόγῳ, ἀλλ' ἔργῳ ἀποδείκνυσι οἷοις δὲ
 εἶ). καὶ τις εἶπε, καὶ περὶ τοιοῦτον ὄντα οὐ φι-
 λῆς αὐτὸν ὡς παρ' τὸς συγγενῆς; καὶ ὁ ἀγρὸς ἐ-
 κείνος παρ' τὸς εἶπε· μαρ δία, ἔφη· οὐ γὰρ
 φιλόπονος ἔστιν. ἐπεὶ ἤρκεν αὐτὰς εἰ ἐμὲ ἤθε-
 λε φίλῆν, τὸ αὐτὸν πύτων τῶν γυμνασίων.
 τοιαῦτα μὲν δὴ καὶ γελῶσα καὶ σπουδαῖα καὶ
 ἐλέγετο καὶ ἐπαράθετο ἐν τῇ σκηνῇ. τέλος B
 δὲ, τὰς τεύχων σπονδὰς ποιήσαντες, καὶ δι-
 ζάμενοι τοῖς θεοῖς τὰ ἀγαθὰ, πρὸ σκηνῆς εἰς
 κριτῶν διέλυον. τῇ δ' ὑπεραίμα ὁ Κύριος σπυ-
 λεξε τὸς στρατιώτας πύτων, καὶ ἐλέξε τοιάδε·
 Ἄνδρες φίλοι, ὁ μὲν ἀγρὸν ἡμῖν ἐγγύς παρ' ἑ-
 ἔρχονται γὰρ οἱ πολέμοι. τὰ δ' ἀθλα τῆς νί-
 κης, ἡ μὲν ἡμεῖς νικῶμεν, τὸ δὲ δηλονότι οἱ τε
 πολέμοι αὐτῆς ἡμέτεροι, καὶ τῶν πολεμίων ἀ-
 γαθὰ πύτων· ἡ δὲ ἡμεῖς αὐτὸν νικῶμεθα, (τὸ
 πύτων γὰρ αἰεὶ καὶ λέγειν τὸ δεῖν) καὶ οὕτω τὰ τῶν C
 ἡττωμένων ἀγαθὰ πύτων τοῖς νικῶσιν αἰεὶ ἀ-
 θλα παρ' ἑκείνῳ. οὕτω δὴ, ἔφη, δεῖ ὑμᾶς γι-
 γνώσκον, ὡς ὅτε μὲν αἰθροποὶ κριννοὶ πο-
 λέμου γυμνασῶν, ἐν ἑαυτοῖς τὸ ἔχουσιν ἕκαστοι,
 ὡς εἰ μὴ αὐτὸς τις παρ' ἑαυτοῦ μνησθήσεται, ὁ δὲ
 ἐσόμενον τῶν δεόντων, τὰ γὰρ πολλά τε καὶ κα-
 λὰ παρ' ἑαυτοῦ παρ' ἑαυτοῦ. ὁ δὲ γὰρ αὐτοῖς ἐρ-
 γεῖται τῶν παρ' ἑαυτοῦ δεονμένων. ὁ πότμος δὲ
 ἕκαστος ἀφανισθῆναι, ὡς ἄλλος ἕσται ὁ παρ' ἑαυτοῦ
 καὶ ὁ μαχόμενος, καὶ αὐτὸς μαλακίσηται; D
 τῶν τοῖς τοῖς, ἔφη, ἀίτε ὅτι πᾶσιν ἅμα πύ-
 τω τὰ τῶν χαλεπὰ φερόμενα. καὶ ὁ θεὸς οὕ-
 τω πως ἐποίησε. τοῖς μὴ θέλεισιν ἑαυτοῖς παρ' ἑ-
 αὐτοῦ ἐκπονεῖν τὰ γὰρ, ἄλλοις αὐτοῖς ὅτι
 τὰ κτήρας δίδωσι. νῦν οὖν, ἔφη, λέγετω τις ἐν-
 θάδε ἀνασῶς παρ' αὐτῶν τούτων, ποτέρως αὐ-
 τῶν ἐρετῶν οἶεται ἀσκεῖσθαι μᾶλλον παρ' ἡ-
 μῖν, εἰ μέλλοι ὁ πύτων καὶ πονεῖν καὶ κινδυ-
 νάσθαι ἐθέλων πλείους καὶ ὑμῆς τὸ δέξασθαι, E
 ἢ δὴ εἰδόμενον ὅτι ὁ δὲ παρ' ἑαυτοῦ κακὸν εἶ).
 ὁμοίως γὰρ πύτων τῶν ἴσων τὸ δέξασθαι.
 ἐν ταῦτα δὴ ἀνασῶς ὁ Χρυσάϊος, εἰς τῶν
 ὁμοτίμων, ἀνὴρ οὔτε μέγας οὔτε ἰσχυρὸς ἰ-
 δεῖν, φρονήσας δὲ παρ' ἑαυτοῦ, ἐλέξεν ὡςδε· Ἀλλ' οἴμαι μὲν, ἔφη, ὡς Κύριε, ὁ δὲ παρ' ἑαυτοῦ μόνον σε
 ὡς δεῖ ἴσων τὸς κακῶς τοῖς ἀγαθοῖς ἔχειν, ἐμβαλεῖν τὸν λόγον, ἀλλ' ἀποπειρώμενον

ties item vt aliquid faceret, imperavi: nihil
 eum vidi vquam sine sudore facere. Quin-
 & reliquos mihi duodecim tales effecit;
 non verbis, sed re demonstrando, quales
 esse oporteat. Heic quidam subiiciens: Tu
 vero, quum talis sit, inquit, non eum oscu-
 laris, vt cognatus soles? Et deformis ille ad
 hoc: Non profecto, ait. nam minime labo-
 rum est tolerans. quippe si me vellet osculari,
 omnium hoc ei certaminum loco esset. Huius-
 modi quaedam partim ridicula, partim seria
 tum dicebantur in tabernaculo, tum gere-
 bantur. Tandem post tertiam libationem, a
 Diis fausta feliciaque precati, soluto con-
 tubernio cubitum iuerunt. Postridie Cy-
 rus militibus vniuersis conuocatis, huius-
 modi orationem habuit. Prope, amici, a
 certamine absumus, quum hostes adueni-
 ant. Victoriae vero constat haec futura praem-
 ia, si nos quidem vicerimus, vt hostes
 nostri, & omnia hostium bona nostra sint.
 Sin ipsi vincamur (nam & hoc indicari sem-
 per oportet) itidem nostra superatorum
 bona omnia victoribus, vt praemia, propo-
 sita erunt. Sic ergo vobis est existimandum,
 homines belli societate iunctos, si apud se
 singuli statuunt, res agendas minime succes-
 furas, nisi quisque suo loco sit alacer; breui &
 multa, & praecleara gesturos, idque propterea,
 quod ab his nihil eorum, quae peragenda sunt;
 per seculum negligatur. Quum autem quisque
 cogitat, alium fore, qui rem gerat, ac pugnet,
 licet ipse segniter agat: tum vero scire vos vo-
 lo, huiusmodi hominibus vniuersis omnia
 simul aduersa imminere. Atque hoc ipsius
 quodammodo Dei opus est. Is enim illis, qui
 sibi ad elaborandum res bonas & egregias
 imperare labores nolunt, alios dat, qui im-
 perent. Quapropter aliquis heic iam prod-
 eat, deque hoc ipso verba faciat; utro mo-
 do futurum existimet, vt magis virtuti co-
 lenda nosmet demus: an si is, qui plurimum
 laboris & periculorum adire velit, pluri-
 mum etiam honoris consequatur; an vero,
 si nihil referre sciamus, quod aliquis igna-
 uis sit, quum omnes pariter aequalibus praem-
 iis potituri simus. Heic vnus ex Aequalium
 numero Chrystantas surgens, vir neque
 statura magnus, neque specie robustus,
 sed eccellente prudentia, in hunc modum
 loquutus est. Ego vero te Cyre arbitror,
 ait, de hoc ad nos retulisse, non quod apud
 animum existimares, aequalia fortibus &
 ignaui deberi: sed vt periculum faceres,
 Chrystante ORATIO.

δηλονότι

πύτων

ἕκαστοι

τύπων

ἢ καὶ

Cyri ORATIO.

Chrystante ORATIO.

an quisquam sit, qui declarare velit hoc esse se se animo, ut tamen si nihil ipse præclare faciat, parem tamen ex iis fructum capiat, quæ aliorum virtute parta fuerint. At ego neque pedum celeritate, neque manuum robore valeo: & futurum intelligo, ut propter illa, quæ meo corpore geram, neque primum, neque secundum, neque millesimum, ut arbitror, immo ne quidem inter alios decies mille, iudicio de me facto, locum sim habiturus. Sed nihilominus hoc quoque certo futurum scio, ut si præstantes viribus alij rem fortiter gesserint, etiam ipse boni alicuius in partem veniã, quantum quidem iure merebor. Sin & desides nihil facient, & fortes ac robusti minus animis alacres erunt: vereor, inquit, ne potius alterius alicuius rei, quam boni cuiuspiam, futurus sim particeps, & quidem maiorem eius portionem consequuturus, quam ipse velim. Hunc in modum Chryfantas quum loquutus esset, Pheraulas Persa post eum surrexit, homo plebeus, Cyro quodammodo de consuetudine domestica familiaris & acceptus, corporis habitu non ineleganti, nec degeneris animi viro similis: atque is orationem hanc habuit. E quidem Cyre, ac vos Persæ, quotquot ad estis, existimo nos omnes iam æquali studio virtutis ad certamē contēdere. Quippe consimili nos vniuersos victu curare corpora, & vniuersos pariter ad congressus familiares admissos esse, & eadem nobis omnibus esse proposita virtutis & honesti decora, video. Nam iis parendum esse, qui cum imperio sunt, communiter omnibus est propositum; & quisquis hoc sine recusatione in oculis omnium præstat, hunc ornari a Cyro animaduerto. Itidem fortiter & animose aduersus hostem se gerere, non huic conuenit, illi non conuenit: sed est iam ante iudicatum, cuius hoc honestissimum esse. At nunc, ait, etiam pugna nobis indicatur. Hanc homines equidem vniuersos a natura nosse video, quemadmodum & aliorum animalium quælibet aliquam pugnam norunt, quam non aliunde, atq; ab ipsa natura didicerunt. Verbi gratia, bos cornu ferire nouit, equus vngula, canis ore, dente aper. Atque etiam omnia hæc animalia cauere sibi ab iis norunt, a quibus est cauendum maxime, tamen si nullius vniquam magistri ludum frequentarint. Ego etiam statim a puero notam aliquid ei obicere, a quo percussum iri me putabam: ac si nihil aliud habebam,

ORATIO Pheraulis.

Αείπεις ἄρα ἔσαι αἰὴρ, ὅστις ἐβελήσῃ ἐπιδείξαι ἑαυτὸν, ὡς διανοήσῃ μηδὲν καλὸν κατὰ τὸν ποῖόν, ἀλλ' ἄλλοι τῆ δρετῆ κατὰ τὸ φαζῶσι, τούτων ἰσομοίρην. ἐγὼ δὲ, ἔφη, εἰ μὴ οὔτε ποσὶ ταχὺς, οὔτε χερσὶν ἰχυρὸς· γινώσκω δὲ, ὅτι δὲ ὦν αἰ ἐγὼ τὰ ἐμὴ σῶμα λι ποιήσω, ὅσα ἀκρίτείνω οὔτε παρῶτος, οὔτε δδύτερος, οἴομαι δὲ ὁσδὲ χιλιοσός, ἴσως δὲ ὁσδὲ μυριοσός. ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνο σαφῶς ἐπίσταμαι, ὅτι εἰ μὴ οἰδιωατοὶ ἐρῶ μὲν ὡς ἀπλήφονται τ' ὡρα-
 Β γμάτων, ἀγαθὸ πῖός μοι μετέσαι τ' μέρος, ὅσον αἰ δίκαιον ἢ εἰ δὲ οἱ μὴ κακὸ μὴδὲν ποιήσοισιν, οἱ δὲ ἀγαθοὶ τ' καὶ διωατοὶ ἀθύμους ἔξοισι, δέδδικα, ἔφη, μὴ ἄλλου πίνος μάλλον, ἢ τὸ ἀγαθὸ, μετέξω πλέον μέρος, ἢ ἐγὼ βούλομαι. Χρυσάϊτας μὲν δὴ οὕτως εἶπεν αἰέτη δὲ ἐπ' αὐτὰ Φεραύλας πέρσης τ' ἡ δημοτῆ, Κύρω πως ἐπ' οἴκηθεν σιωήτης καὶ δρετὸς αἰὴρ, καὶ τ' σῶμα ὅσα ἀφύης, καὶ τὴν ψυχὴν ὅσα ἀγνήν ἀνδρὶ εἰκῶς, καὶ ἔλεξε τ' ἰαδὲ· Ἐγὼ, ἔφη, ὦ Κύρε καὶ πύρτες οἱ παρόντες πέρσαι, ἠγούμαι μὲν ἡμᾶς ὅσα τὸ ἴσου νῦν ὀρμάσθαι πύρτας εἰς τ' ἀγωνίζεσθαι παρὲ δρετῆς. ὄρα γὰρ ὁμοῖα μὲν ἔσφῃ πύρτας ἡμᾶς τ' σῶμα ἀσκυῶτας, ὁμοῖας δὲ σιωοσίας πύρτας ἀξιομύθους, τὰ δὲ αὐτὰ καλὰ πᾶσιν ἡμῖν παρκαίμυρα. τό, τε γὰρ τοῖς δρεχοῖσι πείθεσθαι ἐν κενῶ κείται, καὶ ὅσα αἰ φαῖ τὸ ἀπαρφασίως ποῖόν, τὸτον ὄρα τ' ἔσφ Κυρὸν ὑμῆς τυχεύοντα· τό, τ' αἰ παρὲς τοῖς πολεμίοις ἀλκιμον εἶ), ἔ τὰ μὲν παρσῆχον, τὰ δὲ οὔ, ἀλλὰ πᾶσι καὶ τὸτον παρκαίμυρα καλλισον εἶ). τ' νῦν δὲ φημι ἡ μῖν καὶ τ' δέδεικται μάχη, ἡ ἐγὼ ὄρα πύρτας ἀδρεφ' ποῖς φύσῃ ἐπίστα μύθους, ὡς παρ γε καὶ τ' ἄλλα ζῶα ἐπίσταται πῖνα μάχην ἔκαστα, ὁσδὲ παρ ἑνὸς ἄλλου μαχόντα ἢ τ' ἔσφ τ' φύσεως ὅσα ὁ βοῖς κέρεα παμῆν, ὁ ἵππος ὀπλή, ὁ κύων σῶμα π, ὁ κᾶ παρ ὁ δόν π. καὶ φυλατῆεα τ' ἔφῃ, ἐπίσταται τ' αὐτα πύρτα ἀφ' ὦν μάλι-
 Ε σα δὲ, καὶ τ' αὐτα εἰς ὁσδὲνὸς διδασκῆς πῶ πῖε φοιτήσαντα. καὶ ἐγὼ ὅσα παμδῖς ἀθῆς μὲν παρκαίμυρα ἢ πῖσα μῖν παρ τ' οὔτου, * ὅσα ὅσα μῖν πληγήσεται, καὶ εἰ μὴ ἄλλο μὴδὲν ἐχρημι, τὰ χεῖρε παρσῆχον, ἐνεπὸδίζον ὅ, π

τοσδὲν μέρος,

δὲ διωα-
 μνοι

νῦν δὲ φη,

δείκνυται

* ὅ, π οἰ-
 οίμυ

ἢ διωα-

ἠδὲ δὴ μὲν τὸ παύοντα, καὶ ἔτι ποιοῦν ἐδίδα-
 σκέμενος, ἀλλὰ καὶ ἐπ' αὐτὰ τέττα παύομενος
 εἰ παρὰ βουλήν. μάχαιράν γε μὲν ἔδωκε
 παιδίον ὡν ἠρπάζον ὅπως ἴδωμι, ὅσδε παρ' ἐνός
 ἔδωκε τὸ μαθὼν ὅπως δέοι λαμβάνειν. ἀλλὰ * ἢ
 τῶρα τὸ φύσεως, ὡς ἐγὼ φημι. ἐποιοῦν γὰρ
 καὶ τὸ καλοῦμενος, ἐδιδασκέμενος, ὡς παρ
 καὶ ἄλλα βστῖν, ἀ εἰρησέμενος καὶ ὑπὸ πατρὸς
 καὶ ὑπὸ μητρὸς, ὑπὸ τῆς φύσεως παρὰ τὴν
 ἰσχυρὰ ζῆλον. καὶ γὰρ μά δία ἔπαυον γε τῆ
 μαχίρα πῶν ὅ, τι δὴ μὲν λαμβάνειν. οὐ B
 γὰρ μόνον φύσεως, ὡς παρ' ὁ βαδίζειν καὶ βέ-
 πη καὶ, ἀλλὰ καὶ ἠδὲ, παρὸς τὸ πεφυκένας, τῆ-
 το ποιῶν ἐδόκε μοι εἶναι. ἐπεὶ οὖν, ἔφη, αὐτῆ ἢ
 μάχην καὶ ἀλείπεται, ἐν ἢ παρὰ θυμίας μά-
 λον ἢ τέχνης ἔργον ὅστι, πῶς ἡμῖν οὐχ ἠδέως
 παρὸς τοῖς ὁμοτίμοις ἀγωνισέον; ὅπου γε τὰ μὲν
 ἀθλα τὸ σφαιρῆς ἴσα παρὰ κῆται, τὸ δὲ βαλ-
 λόμενοι, ἔσφαιρα ἴσα εἰς τὸ κίνδυνον ἴσμεν, ἀλλ'
 οὗτοι μὲν ἐν πῶν βίον, τὸς βίον ἠδὲ τῶν [ὅς] μὲ-
 νος ἢ μῆτις ὅτι πῶν μὲν, ἀπῆμον ὅ, ὅσδε οἰ-
 μῆ χαλεπώτατος. τὸ μάλιστα, ὡ ἀνδρες, τῆ τὸ
 με δὴ θυμῶς εἰς τὸ ἀγῶνα τὸ παρὸς τοῖς δε παρ-
 ὁρμῶ, ὅτι Κύρεος ἔσαι ὁ κρίνων, ὅς ἐ φθόνα κρί-
 νει, ἀλλὰ σὺ θεῶν ὄρκω λέγω, ἢ μὲν ἐμοὶ δο-
 κῆ τὸ Κύρεος, οἷς πῶν ἀν ὄρα ἀγαθούς, φίλῶν οὐ-
 δὲν ἢ τῶν ἐαυτῶ. τούτοις γὰρ ὄρα αὐτὸν ὅ, πῶν
 ἔχοι ἠδὲν διδόντα μᾶλλον, ἢ αὐτὸν ἔχοντα. καὶ
 τοῖς, ἔφη, οἶδα ὅτι οὗτοι μέγα φρονεῖσιν, ὅτι πε-
 παιδῶν) δὴ καὶ παρὸς λιμὸν καὶ παρὸς δίψος
 καὶ παρὸς ῥίγος καὶ ῥέψην, κακῶς εἰδότες ὅτι καὶ D
 ταῦτα ἡμῶς ὑπὸ κρείττωνος διδασκάλου πε-
 παιδῶν μετὰ, ἢ οὗτοι. οὐ γὰρ ὅστι διδάσκαλος
 τούτων ὅσδε τοῖς κρείττων τὸ ἀνάγκης, ἢ ἡμᾶς καὶ
 λία ἀκρίβου ταῦτα ἐδίδαξε. καὶ ποιῶν μὲν
 οὗτοι δὴ τὰ ὅπλα φέροντες ἐμελέτων, ἀ ὅστι
 πᾶσιν αἰθερῶν δὴ ῥημῶν, ὡς ἀν ἀφορώ-
 τατα εἶναι ἡμῶς δὲ γε, ἔφη, ἐν μεγάλοις φορ-
 τίοις καὶ βαδίζειν καὶ βέχην ἰσχυρὰ ζῆμεθα. ὡς ἴε
 νῦν ἐμοὶ δοκεῖν τὰ τῶν ὀπλων φορήματα πτε-
 ρῆς μᾶλλον εἰκέναι, ἢ φορτίοις. ὡς οὖν ἐμοὶ E
 γε καὶ ἀγωνιστέμενος, καὶ ὁποῖος τις ἀν ὡ, καὶ
 πῶν ἀξίαν ἡμᾶσθαι ἀξιώσοντος, οὕτως, ἔφη,
 ὡ Κύρε, γίνωσκε. καὶ ὑμῖν δὲ, ὡ ἀνδρες δη-
 μόται, παραναῶ ὁρμᾶσθαι εἰς ἔειν ταύτης
 τῆς μάχης παρὸς τοῖς πεπαιδῶν τοῖς

A poteram, impediebam: atq; hoc faciebam
 non modo docente nemine, sed etiam va-
 pulans ea parte, quam obiecissem. Gladi-
 um quidem puer adhuc statim, ubi vidis-
 sem, arripiebam; edoctus a nemine, quo
 pacto prahendendus esset, extraquam a
 natura, ut equidem censeo. Nimirum hoc
 quoque faciebam, quum facere vetarer,
 non docerer: quemadmodum & alia que-
 dam sunt, quæ patre matreque vetanti-
 bus, facere tamen a natura cogebat. Ac
 gladio profecto cædebam, quidquid clan-
 culum poteram. Non enim in hoc naturæ
 ductum modo sequebar, sicut in incessu
 cursuque: sed præterquam quod ingeni-
 tum erat, etiam volupe mihi factu videba-
 tur. Quando igitur hæc nobis dimicatio
 restat, in qua plus alacritas animorū, quam
 ars effectura est: cur hoc aduersus istos æ-
 quales certamen cum voluptate non susci-
 piamus, quum paria fortitudinis præmia
 sint utrisque proposita, & a nobis tamen
 þhaudquaquam paria sciamus in discrimē
 poni: nimirum ab illis, vitam honoratam,
 que vna est omnium iucundissima: a nobis
 vero laboriosam quidem illam, sed hono-
 rum expertem, quam equidem molestissi-
 mam duco. Maxime autem, commilito-
 nes, hoc me ad suscipiendum alacriter ad-
 uersus hosce certamen excitat, quod Cy-
 rum habituri iudicem sumus, ab omni ali-
 enum inuidia; quem ego iuratus aio, vere
 mihi videri, quoscumque fortiter gerere
 se animaduertat, nihilo minus, quam sei-
 psum diligere. Nam equidem eum video,
 quidquid habet, iucundius his ipsis dare,
 quam sibi retinere. At enim æquales i-
 stos, non ignoro elatis esse animis, quod
 instituti sint ad famem, sitim, frigus tole-
 randum: quum ipsis parum compertum
 sit, nos eadem a magistro etiam potiori,
 quam ipsos, didicisse. Nullus enim magi-
 ster in his potior est necessitate, quæ nos
 hæc ut accurate admodū disceremus, do-
 cuit. Hi se ad labores cōsuefaciebāt ferun-
 dis armis, quæ omnes homines eiusmodi
 excogitarunt, ut gestatu quam cōmodissi-
 ma sint: nos sub magnis oneribus & ince-
 dere cogebamur, & currere: ut iā mihi qui-
 dem armorū gestamina similia videantur
 alis, quam oneribus. Quamobrē, Cyre, me
 scito & in certamē hoc descensurū, & (qua-
 lis qualis tandem sum) ut ex dignitate præ-
 miis orner, postulaturū. Vos quoq; popu-
 lares, hortor ad pugna hanc aduersus bene
 institutos hosce magna contentione susci-

παρὰ βουλήν
 ἔσφαιρα
 ἴσα
 τὸς μὲν
 περὶ ἠδι-
 σος βίον
 * μάλιστα
 ὡ ἀνδρ

τὸ Κύρον

† al. haud-
 quaquam
 paria peri-
 clitanti-
 bus in di-
 scrimen e-
 atur? ni-
 mirum il-
 lis, vitam
 etc.

λείπειον ρηται τὴν τάξιν ἀπὸ τῆς ποταμοῦ ἐπὶ τῷ ἄ. A
 εἰσον ἐφ' ἐνός, καὶ ὁπότε δοκίμη αὐτὰς χερσὲς εἶ-
 ναι, παραγγέλλονται τὸν ὑστερον λόχον παράγειν
 καὶ τὸν τρίτον καὶ τὸ τέταρτον εἰς μέτωπον. ἐπεὶ
 δὲ ἐν μετώπῳ οἱ λοχαγοὶ ἐγγύοιτο, παραγγέ-
 σαι εἰς δύο ἄλλαν τὸν λόχον. ἐκ τούτου δὲ παρῆ-
 ρθον οἱ δεκάδαρχοι εἰς μέτωπον ὁπότε δὲ αὐ-
παρήρην ἐδοκίμη αὐτὰς χερσὲς εἶναι, τὸ παραγγέλλειν εἰς τέτ-
ἔτω δὲ οἱ τάρχας ἄλλαν * τὸν λόχον. τὸ οὗτοι δὲ οἱ πεμ-
πεντάδαρ χόι παδάρχοι αὐτὰ παρήρην, ὡς εἰς τέταρτος ἰοί-
χοι ὁ λόχος *. ἐπεὶ δὲ ἐπὶ τῆς θύρας τὸ σκηνῆς ἐ-
** αὐτὸς* γύοντο, παραγγέλλεται * δύο εἰς ἕνα τὸ ἰόντιον,
εἰς εἰσῆγε τὸν ὑστερον λόχον, καὶ τὸ δεύτερον τούτου
ἔναι, καὶ τὸ οὐρανὸν ἐπεσθαι ἐκείθεν καὶ τὸν τρίτον
 καὶ τὸ τέταρτον ὡσαύτως παραγγέλλεται, ἡγήστο
 εἶσα. οὕτω δὲ εἰσαγαγὼν κατέκλιθεν ἐπὶ τῷ
εἰσεπο- δέσπνον ὡσαύτως τὸ εἰσεπορῶντο. τῶτον ὁ Κυ-
ρὸς π. ρος ἀγαθὸς τῆς τεωρατότητος καὶ τῆς διδα-
 σκαλίας καὶ τῆς ἐπιμελείας, ἐκάλεσεν αὐτὸν καὶ
 αὐτὸν τὴν τάξιν ἐπὶ τῷ δέσπνον σὺν τῷ τα-
 ξίαρχῳ. παρὼν δὲ τις ἐπὶ τῷ δέσπνον κεκλη-
 μένος ἄλλος ταξίαρχος, τὴν δὲ ἐμίλιον, ἔφη, ὦ
καλέσας Κύρην, τάξιν ἐστὶ καλέσας εἰς τὴν σκηνήν, καὶ μὴ ὅ-
 ται γε παρῆ ἐπὶ τῷ δέσπνον, αὐτὰ πάντα ποιῆ-
 καὶ ὅτῳ τέλος ἡ σκηνὴ ἔχη, ἕξάκις μὲν ὁ ἕστα-
 ρος ἔτελευτᾷς λόχου τὸν λόχον, ὡσαύτως ἔχον
 τὸς ὑπερῶς εἰς μέγιστον τεταγμένοις. ἐπεὶ ἔτα-
 ξεν ὁ ἕσταρος τὸς ἕτερος λόχου ἐπὶ τῶν τοῖς, καὶ ὁ
 τρίτος καὶ ὁ τέταρτος ὡσαύτως ὅπως καὶ ὅταν
 δὲ ἡ ἀπάγη ἀπὸ πολεμίων, ἐπίσταν ὡς δὲ
 ἀπίενα. ἐπειδὴ δὲ καταστῶντο εἰς τὸν δρόμον
 ἔνθα περιπατῶμεν, ὅτῳ μὲν πρῶτος ἐώϊω-
 μεν, ἐγὼ ἡγήσομαι, καὶ ὁ ὑστερος λόχος, ὑστερος,
 καὶ ὁ δεύτερος ὡς δὲ, καὶ ὁ τρίτος καὶ ὁ τέταρ-
 τος, καὶ αἱ τῶν τῶν λοχαγῶν δεκάδες καὶ τὸ πεμ-
 πτάδες, ἕως αὐτὰ παραγγέλλω ἐγὼ ὅτῳ δὲ, ἐ-
 φη, πρῶτος ἐσθέραι ἰώμεν, ὁ ἕσταρος τε καὶ οἱ τε-
 λευτῶν πρῶτοι ἀφῆρουῦνται ἐμοὶ μὲν τοῖς ὀ-
 μως πείθονται ὑστέρῳ ἰόντι, ἵνα ἐπιζῶνται καὶ ἐπε-
 αῖ καὶ ἀφῆρουῖα ὁμοίως πείθονται. καὶ ὁ Κύρην
 ἔφη, ἦ καὶ αἰεὶ τὸ ποιεῖτε, ὅποσάκις γε, ἔφη,
 καὶ δέσπνον ποιῆμεθα νῆ δία. καλῶ τῶν ἰω, ἔφη, ὀ-
 μῶς, ἅμα μὲν ὅτι τὰς τάξεις μετὰ τε καὶ ὑπερ-
 ἰόντες καὶ ἀπιόντες, ἅμα ὅτι καὶ ἡμέρας καὶ νυ-
 κτός, ἅμα ὅτι τὰ τε σώματα περιπατῶντες
ὁφείλουτε ἀσκήτε, καὶ τὰς ψυχὰς τὸ ἀφελῆν διδάσκοντες.

cohortem suam a fluvio singulis singulos
 subsequentibus ad prandium ducebat, &
 ubi tempestivum ei videbatur, postero-
 rem manipulum praterito tertio, & quar-
 to, in frontem procedere iubebat. Quum-
 que iam in fronte manipularij duces es-
 sent, mandabat in binos explicatum mani-
 pulum ducerent. Itaque deinde decuriones
 in frontem perueniebant. Rursus quum
 opportunum ipsi visum esset, imperabat in
 quaternos explicatum manipulum duce-
 rent. Atque ita quinarij procedebant, ut
 quaternos explicatus manipulus iret. Post-
 quam vero peruictum esset ad fores taber-
 naculi, tum signo dato iubens, ut rursus
 singulatim incederent, manipulum primum
 introducebat, & alterum iubebat hunc po-
 ne subsequi, itidemque tertio & quarto præ-
 cipiens, ducebat intro: & hunc in modum
 introductos in cæna discumbere volebat,
 sicuti videlicet ingressi essent. Hunc ergo
 Cyrus admiratus ob mansuetudinem, &
 institutionem hanc, & diligentiam; vna
 cum præfecto cohortem ad cænam inuitat.
 Ibi quum & alius quidam cohortis præ-
 fectus, ad cænam vocatus adesset: Meam
 vero, inquit, cohortem ad tuam hoc taber-
 naculum Cyre, non inuitas? Illa tamē quo-
 ties ad cænam venit, hæc omnia facit: &
 ubi contubernij finis est, extremus ultimi
 manipuli ductor suum manipulum edu-
 cit, qui quidem postremos habet primo ad
 pugnam loco dispositos: deinde post hos,
 qui alterum manipulum cogit: similitque
 ratione tertius & quartus: nimirum ut quum
 ab hostibus reducendi sunt, quo pacto si-
 abeundum, norint. Postquam vero iam
 constitimus in curriculo, ubi debamula-
 mus; si quidē versus ortum progredimur,
 ego præire soleo, & primus manipulus
 locum primum habet, alter itidem suum,
 & tertius, & quartus, ac manipulorum et-
 iam tum decuriae tum quiniones, donec si-
 gnum a me detur. Quum vero versus oc-
 cidentem recedimus, tum qui ultimum a-
 gme cogit, & cum eo postremi primo loco
 duces in abitu sunt: ac nihilo minus mi-
 hi, qui sum ultimus, parent: ut & sequi, &
 præcedere pari cum obedientia consue-
 scat. Et Cyrus: Hoc cæne semper, ait, facitis?
 Profecto, respondit ille, quoties cænam in-
 struimus. Vos igitur, inquit, ad cænam in-
 uito, partim quod & in accedendo & in ab-
 eundo studiose seruatis ordines, partim
 quod illud & interdiu & noctu facitis, par-
 tim quod & corpora deambulando exerce-
 tis, & animos docendo meliores redditis.

Insignis
Cyri sol-
ertia in
excitandū
militum
animis.

Cyrus ob
Indorum
legatos ar-
cessitū.

† rectius,
trecentos,

Et vero quum omnia duplicia faciatis, & quum est vobis etiam duplex epulum preberi. Minime profecto ait cohortis illius praefectus, vno quidem die: nisi nobis duplices etiam veteres dabis. Ac tum quidem hoc pacto finis contubernio huic impositus fuit. Cyrus vero illum ordinem, quem admodum dixerat, & postridie, & sequenti etiam hunc die vocavit. Quae quum & ceteri animaduertent, vniuersi deinceps hos imitabantur. Quum autem Cyrus aliquando militem vniuersum in armis lustraret & instrueret, venit ab Cyaxare nuntius, qui diceret, ab Indis legatos adesse: iubere Cyaxarem, quamprimum ad se veniret. Quin & vestem inquit ille nuntius, pulcherrimam ab Cyaxare tibi fero. Cupit enim te quam ornatissime, splendidissimeque venire: quippe, quae accedente, Indi sint spectaturi. Quae quum Cyrus audisset, imperat praefecto cohortis loco primo in acie constituto, vt in fronte consisteret, cohorte singulatim ducta, latus ipse dextrum tenens; & iussit huc idem secundo imperare, vt ita imperatum, per vniuersos traderetur. Illi dicto audientes, & imperant haec celeriter, & celeriter imperata faciunt: breuique tempore frons ad† ducentos, (tot enim praefecti cohortium erant) densitas agminis ad centum habuit. Quumque iam hoc ordine constitissent, sequi eos ita iussit, vt ipse praecederet: & mox citato gradu praecedebat. Quia vero viam, quae tendebat ad regiam, artiolem animaduertit esse, quam vt omnes in fronte progredi possent: iussit primos in ordine millenos milites ita se sequi, vt collocati fuerant; & millenos alteros a tergo sequi hos primos, idemque per totum agmen ita seruari praecipit. Igitur praibat ipse sine remissione, militesque milleni semper totidem praecedentibus a tergo succedebant. Ministros etiam duos ad ipsius aditum viae misit, qui significarent ignorantibus, quid facto esset opus. Quum autem Cyaxaris ad portam peruentum esset, praefecto primae cohortis imperat, sic cohortem instrueret, vt eius densitas duodenos contineret: praefectos autem duodenum militum propter regiam in fronte constitueret. Eadem secundo iubet imperari, & sic deinceps omnibus. Atque haec illi faciebant. Cyrus autem ipse quum ad Cyaxarem veste indutus Persica, minime ornata alieno contaminata, ingressus esset: Cyaxares eo conspecto, celeritate quidem delectabatur, at vilitate vestis offensus: Quid hoc, inquit, est Cyre: cuiusmodi rem facis, qui habitu tali in conspectum Indorum venis?

Ἐπεὶ οὖν πρῶτα διπλᾶ ποιεῖτε, διπλῶ ὑμῖν δίχαμον καὶ πλὴν δ' ὠχίαν παρέχιν. μὰ δὲ, ἔφη ὁ ταξίαρχος, μήτοι ἴε ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ, εἰ μὴ καὶ διπλᾶς τὰς γαστέρας ἡμῖν παρέξῃς. καὶ τότε μὲν [δὴ ἔτι τὸ τέλος τ' οὐκ ἔπεισαν. τῆ δ' ὑπεραίρα ὁ Κύρος ἐκέλευσε ταῦτα τ' τάξιν, ὡς ἔφη, καὶ τῆ δὴν. ἀγαθὰ νόμοι τ' ταῦτα καὶ οἱ δὴν, ἵσθαι πὸν πάντες αὐτοὺς ἐμιμῆντο. ἔξεται- σιν δὲ ποιεῖ τῶ Κυρος πρῶτων ποιεῖ μὲν ἐν τοῖς ὀπλοῖς καὶ σὺν ταξίν, ἦλθε τῶ Κυαζάρους Βάλλης, λέγων ὅτι ἰνδῶν παρῆν ὑπερβεία. κε- λούει οὖν σε ἐλθῆν ὡς τάχιστα. φέρω δὲ σοι, ἔφη ὁ ἀλλήγος, καὶ σολῶν τ' καλλιῆν τῶ Κυαζάρους. βέλεις γὰρ σε ὡς δὴ κοσμοτάλα καὶ λαμ- πορόταλα ὑπερβείν, ὡς ὁ νόμος τ' ἰνδῶν ὅπως ἀν' ὑπερβείν. ἀκέρως ταῦτα ὁ Κύρος παρήγγα- λε τῶ ὑπερβείν τελαγμένω ταξίαρχῳ εἰς μέτω- πον εἶναι, ἔφ' ἐνὸς ἀγνῆα τ' τάξιν, ἐν δὲ εἰς ἔ- χροια εἰ αὐτὸν καὶ τῶ δούτερον ἐκέλευσε τ' ταῦτα ταῦτα ἔπειν τῶ ἀλλήγαι, καὶ εἰς πρῶτων ἔτι τῶ ἀ- διδόναι ἐκέλευσε. οἱ τ' πρῶτοι ἀλλήγοι καὶ μὲν τοῖς παρήγγον, καὶ τ' τῶ ἀλλήγοι μὲν ἐποίη- ἐν ὀλίγῳ τ' χρόνῳ ἐγένετο τὸ μὲν μέτωπον ὅτι τ' ἀλλήγοι (τοῖσιν γὰρ ἦ ὁ ταξίαρχος) τὸ δὲ τ' τειμα- σίον βάθος ἔφ' ἑκατὸν. ἐπεὶ τ' κατέστησαν, ἔπειτα ἐκέλευσε ὡς αὐτὸς ἠγγῆται, καὶ δούτερον ἔχρα- ζων ἠγγῆτο. ἐπεὶ τ' κατέστησαν τ' ἀλλήγοι τ' ὑπερβείν βασιλῆον φέρειν ἔπειτα ἔφ' ἡ ὡς ὅτι μετώ- πον πρῶτα εἶναι, τῶ ἀλλήγαι τ' ὑπερβείν χι- λιοσύνες καὶ τ' χόρην, τ' δούτερον κατ' ἔ- ραν ταύτης ἀκέρως ἐτάξε. καὶ εἰς πρῶτος τ' ἔ- τ' ὅπως. αὐτὸς μὲν ἠγγῆτο ἔκ' ἀναπαύομαι, αἱ τ' δὴν καὶ χιλιόσύνες κατ' οὐρανὸν ἕκαστη τοῖς ἐμπροσθεν εἶποντο ἔπειτα τ' ὑπερβείν, δύο ὅτι σῶμα τ' ἀγνῆα, ὅπως εἶπὸς ἀγνῆα, σημάνοιεν τὸ δέον ποιεῖν. ὡς τ' ἀφῆκον ὅτι τῶ Κυαζάρους θύρας, παρήγγαλε τῶ ὑπερβείν ταξίαρχῳ τ' τάξιν εἰς δώδεκα τάξιν βάθος, τὸς τ' δώδεκα ἄρχους ἐν μετώπῳ κατέστησαν τῶ βασιλῆον καὶ τῶ δούτερον ταῦτα ἐκέλευσε τῶ ἀλλήγαι, καὶ εἰς πρῶτος οὕτως. οἱ μὲν δὴ ταῦτ' ἐποίησαν. ὁ δὲ εἰς ἡμέρας τῶν Κυαζάρων ἐν τῆ ὑπερβείν σολῆ σθέν π' ὑπερβείν. ἰδὼν δὲ αὐτὸν ὁ Κυα- ζάρους, τῶ μὲν τῶ ἠγῆ, τῆ δὲ φαυλότη- τι τῆς σολῆς ἠγῆσθαι, καὶ εἶπε τί τῶτο, ὦ Κυ- ρε, οἱ πεποιθῆσθε οὕτω φαεῖς τοῖς ἰνδοῖς; ἐγὼ

ἐγὼ δὲ, ἔφη, ἐβουλόμην σε ὡς λαμπρότατον φανῶμαι, καὶ γὰρ ἐμοὶ χόσμος αὐτῷ τῷτο, ἐμῆς ὄντα ἀδελφῆς υἱὸν ὅτι μεγαλοπρεπέστατον φαίνεσθαι, καὶ ὁ Κύρος πρὸς ταῦτα εἶπε καὶ ποτέρως αὐτῷ Κυαξάρη, μάλλον σε ἐχόσμου, εἴ πορ πορφυρίδα ἔνδεις, καὶ ψέλλια λαβῶν, καὶ σρεπλὸν περὶ τὸ μένος, χρῆσθαι κελύροι πᾶσι πᾶσι σοι, ἢ νῦν, ὅτε σὺ ἴσασαυτή καὶ τῶ αὐτῆ δυνάμει οὕτως ὀξέως σοι ὑπακούω, ἀλλὰ ὅτι σὺ ἴσασαυτή καὶ σπουδῆ καὶ αὐτὸς κέχρηται μένος, καὶ σὲ χόσμου, καὶ τοὺς ἄλλους ὅτι πᾶσι σοι οὕτω πᾶσι μένος; Κύρος μὲν οὖν ταῦτα εἶπε, ὃν Κυαξάρης νομίσας αὐτὸν ὀρθῶς λέγειν, ἔκλυσε ἀγῶν τοὺς ἰνδοίους. οἱ δὲ ἰνδοὶ εἰσελθόντες ἐλέξαν ὅτι πέμψουσας ὁ ἰνδῶν βασιλεὺς, καὶ κελύσειν ἐρωτᾶν, ὅς ὅτου ὁ πόλεμος εἴη μῆδεις τε καὶ τῶ ἀσυρίων. ἐπεὶ δὲ σου ἀκούσασθαι, ἐκλυσε αὐτὸν ἐλθόντας πρὸς τὸν ἀσύριον, καὶ ἐκείνου τὰ αὐτὰ ταῦτα πᾶσι λέγειν. τέλος δὲ αὐτῶ ἀμφοτέροις ὑμῖν εἰπεῖν ὅτι ὁ ἰνδῶν βασιλεὺς, ὃ δὲ δίχου μὲν σκεψάμενος, φαίη μὲν τῷ ἀδικοῦ μὲν ἔσεσθαι. πρὸς ταῦτα ὁ Κυαξάρης εἶπεν, ἐμοὶ τοίνυν ἀκούσει, ὅτι ὁ ἀδικοῦ μὲν τὸν ἀσύριον ἔδεν, ἐκείνους δὲ ἐλθόντες πᾶσι λέγειν, ὅ, πᾶσι λέγειν. παρῶν δὲ ὁ Κύρος ἤρετο τὸν Κυαξάρην, ἢ καὶ ἐγὼ, ἔφη, εἶπω ὅ, πᾶσι γινώσκω; καὶ ὁ Κυαξάρης ἐκλυσε. ὑμῖς μὲν τοίνυν, ἔφη, ἀπαγγέλλετε τῶ ἰνδῶν βασιλεῖ τὰδε, (εἰ μὴ πᾶσι δὲ Κυαξάρης) ὅτι φαίη μὲν ἡμῖς, εἶπὶ φησὶν ὑφ' ὑμῶν ἀδικεῖσθαι ὁ ἀσύριος, τὰ ἐροῦμεθα αὐτὸν τὸν τῶ ἰνδῶν βασιλέα δικαστῆν. οἱ μὲν δὲ ταῦτα ἀκούσαντες ἤχοντο. ὅτι δὲ οἱ ἰνδοὶ ἐξῆλθον, ὁ Κύρος πρὸς τὸν Κυαξάρην ἤρχετο λέγειν τὰδε. ὁ Κυαξάρης, ἐγὼ μὲν τοὶ ἦλθον ὅσῳ τοὶ πολλὰ ἔχων ἰσχυρὰ ἔχουσι οἴκωθεν ὅποσα δὲ ἡμεῖς, τῶ πᾶσι ὀλίγα λαίπα ἔχω. ἀνήλωκα δὲ ἔφη, εἰς τοὺς στρατιώτας, καὶ ἔπι ἰσως ἡνωμαζέας σὺ, πᾶσι ἀνήλωκα ἐγὼ, σὺ ἀλλοὺς βέροντος. ὁ ἰαδὲ, ἔφη, ὅτι ἔδεν ἡμῶ ποιῶν, ἢ πᾶσι καὶ ἔχουσι, ὅταν ἡμῶ ἀλαστώ τῶ στρατιωτῶν. δικὴ γάρ μοι, ἔφη, πᾶσι μὲν ἔς ἀπὸς βέλην ἀγαθοὺς συνεργῶς ποιῶσθαι ποιεῖν ὅσον ἀγαθός, ἢ διον εἶναι ὅ, τελέροντα καὶ ὅ, ποιῶντα παρορμᾶν μάλλον, ἢ λυποῦντα καὶ ἀναγκάζοντα. ἔς δὲ τῶ εἰς τὸν πόλεμον ἔργων ποιῶσθαι τις βέροντος σὺν ἐργῶν ποροθύμοις, τῶ τοὺς πᾶσι πασιν ἐμοὶ ἴσασαυτή ἀγαθοὺς θηρατέον εἶναι καὶ λόγους καὶ ἐρῶν.

A Ego vero te quam splendidissimum conspici volebam. Nam hoc ipsum ornamento mihi fuisset, si tu, mea sororis filius, multo magnificentissimus visus esses. Et Cyrus ad hæc: Vtro te modo, inquit, magis ornassem, mi Cyaxares, si purpura indutus, adhibitis armillis, torquatus etiam, tibi mandanti lente paruissem: an nunc potius, quā tali tantoque stipatus exercitu, tam velociter, honoris tui causa, tibi pareo; & sudore celeritateq; quum ipse ornatus adsum, tum te orno, & cæteros etiam tibi tanto opere obsequentes exhibeo? Hæc Cyrus ubi dixisset, visus est Cyaxari recte loquutus. itaque iussit, ut Indi adducerentur. Illi vero ingressi, se missos ab rege Indorum aiebāt, ac iussos interrogare, qua de re bellum inter Medos & Assyrium susceptum esset. Ac te quidem postquam audissemus, ut ad Assyrium quoque profecti, de his ipsis etiam ex illo quereremus, iussit. Tandem utriusque vestrum indicarem, regem Indorum dicere, se iuris & æqui ratione habitaturum ab illo, cui fieret iniuria. At hæc Cyaxares: Me igitur auditis, inquit, nulla nos Assyrium iniuria adficere. Quid ipse dicat, profecti ad eū, exquirite. Cyrus autem, qui aderat, Cyaxarem interrogans: Num & ipse dicat, ait, quod sentio: Quumque is iussisset: Indorum, inquit, regi hæc nuntiate, nisi quid aliud Cyaxari videtur: dicere nos, si quam a nobis sibi factam iniuriam dicat Assyrius, ipsum nos Indorum regem arbitrum accipere. His illi auditis abierunt. Quum autem egressi essent, Cyrus ad Cyaxarē hoc uti sermone cepit. Equidem ad te, Cyaxares, ita veni; ut multas tecum pecunias meas domo non adferrem: quas autem habebam, de iis perpulillum aliquid mihi reliquum est, quod eas in militem expenderim. Ac tu fortasse miraris, quo pacto expenderim, quum tu militem alas. Verum scire te volo, non aliter expensas, quam tribuendis præmiis, & largiendo, quoties aliquem militum suspicerem. Nam hæc mea sententia est, quoscumq; sibi quis ex animo adiungere quocumq; in negotio conficiendo velit, eos suavius esse, bene tum dicendo tum faciundo potius excitari; quam offendendo, & cogendo. Ad res quidem bellicas si quisquam conciliare sibi socios alacres studeat, eos omnino & dictis bonis & factis captandos arbitror.

ἐκλυσε

ἡ δὲ κημῖνου

αἰρεῖσθαι

Indorum Regis legati audiunt.

Cyri cum Cyaxare de conficienda pecunia colloquuntur.

ἐγὼ πολλάκις δὴ σὺν πᾶσι τοῖς μετ' ἐμῶν ἄν
 στας τήρεκα ἀμφὶ τὰ ὄρια τῆς χώρας καὶ
 τῆς Ἰππικῆς καὶ Ἰππικῆς καὶ Ἰππικῆς καὶ Ἰππικῆς
 λαβάντ' ἐθέλει εἰσαίρων ἀφικέμεν. Ἐὰ μὲν
 οἶνω ὁμοία ποιά, ἔφη ὁ Κυαζάρης, οὐκ αὖ
 ὑποκαθόσιο· εἰ δὲ πολὺ πλείων ἢ δυνάμεις
 Φάριγοι τῆς εἰώθης ἔχον θήραν, τὸ τοῦ ἡδὴ ὑπο-
 πλον αὐτὸ γίγνοιτο. ἀλλ' ἔστιν, ἔφη ὁ Κόρος, καὶ ὑπό-
 φασιν καὶ ἄσκαδασμὸν καὶ ἐκείνους ἐκ τῆς ἀπίστα-
 νοι, καὶ ἡμεῖς ἐκείσε ἐξελθόμεθα, ὡς ἐγὼ βεβαί-
 μιν μεγαλίω θήραν ποιήσω, καὶ ἰππικῆς, ἔφη,
 ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ ἐκ τῆς φανερῆς καλῆς, ἔφη, λέ-
 γεις, ὁ Κυαζάρης. ἐγὼ δὲ σοὶ ἐκ ἐθελήσω διδο-
 ναὶ πλὴν μετρίως ἵνας, ὡς βεβαίω τὸ πρὸς τῆ
 φρέσια ἐλθὲν τὰ πρὸς τῆ ἀστυρία. καὶ γὰρ τὰ
 ὄντι, ἔφη, βεβαίω ἐλθὼν καὶ ἄσκαδασμὸν αὐτὰ
 ὡς ἐχρῶτα. ὁπότε δὲ σὺ τὸ πρὸς ἡλυθόσις
 σὺν ἡμεῖς δυνάμει, καὶ θήρας, καὶ δὴ δύο ἡμέ-
 ρας, πεμψάμεν αὐτοῖς ἰκέρους ἰππικῆς καὶ πεζῆς
 τῆς παρ' ἐμοὶ ἢ θροισμένων, οἷς σὺ λαβὼν ἀφ' ἑ-
 αὐτοῖς καὶ αὐτὸς ἔχων τὸ δῆλον δυνάμει πρὸς
 μὴν μὴ πρὸς σὺν ἡμεῖς εἶ, ἵνα εἴπῃ κατὰ εἶν,
 ἐπιφανείω. ἔτι δὲ ὁ μὲν Κυαζάρης ἀθέως
 πρὸς τὰ φρέσια ἢ θροισμένων ἰππικῆς καὶ πεζῆς,
 καὶ ἀμαζῶν οἴου ὑπέπεμπε τὸ ἐπὶ τὰ φρέ-
 ρια ὁδὸν, ὃν Κόρος ἐθέως ἐθύετο ἐπὶ τῆ πο-
 ρεία, καὶ ἄμα πέμπων ἡττ' ὁ Κυαζάρης ἐπὶ
 * τῆς ἐωτέρων ἰππικῆς. ὃν σὺ πολλὰν βε-
 βαίω ἐπέσταται, οὐ πολλὰς ἔδωκεν αὐτὰ.
 τὸ πρὸς ἡλυθόσις δὲ ἡδὴ τὸ Κυαζάρης σὺν
 δυνάμει καὶ πεζικῆ καὶ ἰππικῆ τὸ πρὸς τὰ φρέ-
 ρια ὁδὸν, γίγνοιτο τὰ Κόρος τὰ ἰερεῖα ἐπὶ τῆ ἀρ-
 μύριον ἵενα καὶ καὶ ἔτιως ἐξελθὼν ὡς εἰς θή-
 ραν παρεσκαδασμὸν πορβουδιω δὲ αὐτὰ ἀ-
 θίς ἐν τὰ πρὸς τὴν χεῖρ ὑπὸ τῆς ταυ λαγῶς
 ἀετὸς δὲ ἐπὶ πλάγῃ αἰσιος ὡς καὶ εἶδε τὸ λαγῶ
 φέρωντα, ἐπὶ φερόμεν ἐπαίσε τε αὐτὸ, καὶ συν-
 αρπάσας ἐξήρε, καὶ ἀπενείκων ἐπὶ λόφον ἵνα
 ἔπρὸς σὺν, ἐξήρε τὴν ἀγρὰ ὅ, πῆτελεν. ἰδὼν ἔν
 ὁ Κόρος ὁσημόν, ἡδὴ τε καὶ πρὸς ἐκύνθη Δία
 βασιλέα, καὶ εἶπε πρὸς τοῖς παρόντας ἢ μὲν
 θήρα καλὴ ἔσται, ὡς ἄνδρες, ἡμεῖς θεὸς γένη. ὡς δὲ
 πρὸς τοῖς ὀρείοις ἐχρῶντο, ἀθίς ὡς ἄν εἰώθης
 ἐθήρα καὶ ὁ μὲν πλῆθος τῆ πεζῶν καὶ τῆ ἰππικῆ-
 τῶν τῶν ἡμενον αὐτὰ, ὡς ἐπιτόντες τὰ θήρια ἐξ-
 αριστῆν οἱ δὲ ἀριστοὶ καὶ πεζοὶ καὶ ἰππικῆς διέστη,

A Frequēter ego cum omnibus, qui mecum
 sunt, Persis tam ad tuā, quam Armenio-
 rum regionis fines venatus sum, atque etiā
 aliquādo quibusdam equitibus hinc e nu-
 mero sociorum nostrorum mecum sum-
 tis, illuc accessi. Ergo minime suspectus fu-
 eris, ait Cyaxares, si his consimilia nunc fa-
 cias. Sin multo maiores copiae conspiciantur,
 quam quibus uti ad venandum con-
 fucisti: tum vero res in suspicionem veni-
 et. Sedenim licet, inquit Cyrus, causam
 quandam non ineptam ad persuadendum
 & heic pratexere, & istic, si quis indicium
 faciat, velle me magnam venationē insti-
 tuere, & si palam equites ego abs te petam.
 Perbelle narras, inquit Cyaxares: atq; ego
 tibi non volam praeter modicos quosdam
 concedere, quasi qui ad castella regioni
 Assyriorum finitima sum profecturus. Nam
 reuera decreui ad ea proficisci, ut quam
 munitissima reddam. Tu vero tuis cum co-
 piis ubi progressus fueris, ac iam biduum
 venando consumseris; mittam ego tibi &
 equitum, & peditum apud me collectorum,
 quantum satis fuerit; quibus tecum sumtis,
 statim pergas. Ego vero reliquis cum copi-
 is, ne procul a vobis absum, enitar: ut con-
 spiciendum, ubi opportunum fuerit, me
 praebam. Hoc igitur modo Cyaxares sta-
 tim & equites & pedites ad castella coge-
 bat, atque etiam currus cum com meatu ea
 via, quae ad castella duceret, praemittebat.
 Cyrus autem, perfectionis causa, re diuinam
 faciebat, ac simul ad Cyaxarem mittens, e-
 quites iuniores [ab eo] petebat. Ille vero, li-
 cet admodum multi sequi vellent, paucos
 solum concessit. Et Cyaxare iam cum co-
 piis equitum peditumque via quae ad castel-
 la ducebat, progresso: Cyro sacra de susci-
 pienda in Armenium expeditione auspi-
 cata fuerunt. Itaque suos educit, quasi ad
 venandum se parasset. Quumq; iam iter fa-
 ceret, mox primo in agro lepus surgit, & ad-
 uolans aquila dextra, quum leporem fugi-
 entem despexisset, & irruit, & percussit eum,
 raptumque sustulit, ac proximum in collem
 quum deportasset, pro libidine praeda est
 via. Cyrus autem hoc augurio delectatus,
 adoratoq; Ioue rege, ad eos qui aderant, di-
 xit: Venatio nobis haec, amici, volente Deo
 prospera futura est. Quum autem ad fines per-
 uentum esset, statim more suo venabatur. Ac
 peditum quidem equitumq; vulgus in hoc
 proruebat, ut feras aduentu suo excitaret:
 praestantissimi vero quique tam peditum,
 quam equitum hinc inde conlitterunt;

ἢς ἔχων
εἰώθης
θήρας,
τῆς ἀπίστον

πρὸς ἡλυθόσις
λυθόσις
θῆρας

πρὸς ἡλυθόσις
λυθόσις

Cyrus per
simulatio-
nem ve-
nationis
Armenii
inuadit.

at. proce-
debat ante
ipsum.

ἡ ἡρα τοῖς πόρεσι παρὶν κίβδαται ἡ θήραν. καὶ λελη-
 † τοῖς ὅτι θείαι δὲ δὴ † τοῖς ὅτι τέτοις πεταγμένοις, εἰ
 ποῖς εἴαια
 σιν, ἔστι-
 μωσιν, μὴ μὴ τοῖς, ἔφη, ὡ Κρυσαίτα, οὕτως αὐ ποίη,
 ὡς ἄρ' εἰότε Δὲ ἡ φιλοθηρία. πολλάκις
 ἀγρο πνος γδ' ὄλην ἡ νύκτα † αὐπνος παραμαλῶν. ἀλλὰ
 νῦν ἔασα γρη τοῖς ἀνδρας ὁ μέτερον ἀποχει-
 ὕπνε τυ-
 χεῖν. μηδ' αὖται, ὡς αὐ δειῶν) † ὑπνομαχεῖν. μηδέ
 γε σὺ, ὅτι ἔχῃ ἡγεμόνας ἔχων αἰ θεόποις πλα-
 ναῖα αἰὰ τὰ ὄρη, ἀλλ' ὅπη δὴ τὰ θηρία ὑψηλῆ-
 ταῖ, † ταῦτη μεταθεῖς, μήτοι καὶ νῦν οὕτω †
 τῶτη με-
 μαθησας
 μεπίναι, δὺ ὄσατα πορθέου, ἀλλὰ κέλευε σὺ τοῖς ἡγε-
 μόνας, εἰ μὴ πθρὺ πολὺ ἐλάσων ἡ ὁδὸς ἢ, †
 ῥάσῃ ἡ γεία. στραπῶ γδ' ἡ ῥάσῃ, ἔα χίση. μηδέ
 γε ὅτι σὺ εἰ ἴστα βέχῃν αἰὰ ἔα ὄρη, μὴ τοῖ δρό-
 μω ἡ γῆση, ἀλλ' ὡς αὐ δειῶται σοι ὁ στραπὸς ἔ-
 πεσδα, τῶ μέσῳ τ' ἀπουδῆς ἡ γῆδ. ἀγαθὸν δὲ
 καὶ τῶ δειῶτα τῶτων καὶ πορθέου μὲν ὑπο-
 ρῆνοι ἔσπνας εἰότε πορθέου κέλευεσδα. ἐπφ-
 δῶν) παρέλθη ὁ κέρας, παρῆζωπικὴν εἰς ὁ
 σπεύδῃν, πθρὺ τῶ πορθέου βαδίζον τῶ βέχον-
 τῶ ὄρεσδα. Χρυσάιν τῶ μὲν δὴ ταῦτα ἀκῆ-
 σῶς, καὶ ὅπτι αὐρωτῆς τῆ εἰπολῆ Κύρη, λαβῶν
 τῶς ἡγεμόνας, ἀπελθῶν, καὶ πορθέου γείλας αἰ
 ἔδῃ τοῖς σὺ αὐτὰ μέλλοισι πορθέουσδα, ἀνε-
 παύετο. ἐπεὶ δὲ ἀπεχειμήθησαν ὅσον ἐδοκῆ
 μέτερον εἶ), ἐπορθέου ὅτι τὰ ὄρη Κόρης δὲ,
 ἐπεὶ ἡμέρα ἐγῆρετο, ἀπέλθον πορθέου πεμπε
 πορθέου τὸν ὄρη μὲν, πορθέου τῶν αὐτὰ λέγῃν
 ὡδὲ Κόρης, ὡ ὄρη μὲν, κέλευεσδα οὕτω πορθέου σε,
 ὅπως ὡς ἔα χίση † ἔχων ἀπίης καὶ τ' δασμὸν
 καὶ ὁ στραπὸμα. ἡ δὲ ἐρωτῶ ὅπου εἰμὶ, λέ-
 γε ἔα χίση, ὅτι ὅτι ποῖς ὄρειοις. ἡ δὲ ἐρωτῶ εἰ
 καὶ αὐτὸς ἐρχομαι, λέγε καὶ ταῦτα ἔα χίση,
 ὅτι ὅτι οἶδα. ἡ δὲ ὅποσοι ἐσμέν πῦρ ἡ γῆ),
 σὺ μὲν πεμπε ἡ γῆ κέλευεσδα καὶ μεθεῖν. τ' μὲν δὲ ἡ
 ἀγῆλον ὅπτι γείλας ταῦτα ἔπεμπε, νομίζων
 φιλικώτερον εἶ) ἔτως, ἢ μὴ πορθέου πόντα πο-
 ρθέουσδα. αὐτὸς δὲ σὺ ἔα χίση μὲν ἢ ὄρη μὲν
 καὶ πορθέου ὁ αὐτὸν τῶ ὄρον καὶ πορθέου ὁ μά-
 χεσδα, εἰ π δέοι, ἐπορθέου. πορθέου δὲ ποῖς
 στραπὸ τῶς μὲν δὲ ἀδικεῖν, καὶ εἰ πῆς ὄρη μὲν
 νῶν τῶ εἰ τυλχῶμοι, θάρρῃν ἡ πορθέου γείλας,
 καὶ ἀγῆρον τὸν βουλόμῶνον ἄγῃν ὅπου δὴ ὡ-
 σιν, εἰ πῆς σιπῆ ἢ πορθέου τυλχῶμοι πωλῆν βουλό-
 μῶνος.

A quam † fera se loco moueat. Quin & oc-
 culti sint necesse est, quicumque ad ea col-
 locati fuerint, siquidem ad se procurrentes
 teras nolint auertere: Tu tamen mi Chry-
 santa, inquit, ita iam ne feceris, quemad-
 modum nonnumquam venandi studio fa-
 cere contueuisti. Nam in somnis totam fa-
 re noctem in hoc negotio exigis. At nunc
 militi modice capiundi somni facultas est
 concedenda, † ne in omni sint expertes. Neq;
 vero, quia tu montes pererras, etiam si ne-
 minem hominū ducē itineris habeas, cur-
 su sequi solitus quacumq; feræ præcesserint,
 idcirco nunc etiā per loca penetratu diffi-
 cilia sic iter feceris: sed impera ducibus, vt
 nisi aliqua longe breuissima via fuerit, per
 facillimā ducant. Nam exercitui via facil-
 lima celerrima est. Neue itē, quia tu mōtes
 cursu peruagari es adufectus, iam quoq;
 curriculo præiueris: sed festinatione me-
 diocri præcedito, quo sequi te possit exer-
 citus. Etiam bonum fuerit, quosdam ex ro-
 bustissimis, & in primis alacribus interdum
 cohortandi cauta subfistere: quumq; cor-
 nu processerit, incitandis ad festinandum
 aliis multum monenti adferet, si gradatim
 incedentibus his, omnes illi currere vide-
 antur. Hæc quū Chryfantas audisset, ad e-
 lationē incenso Cyri mandatis animo du-
 ces itineris accipit; atque abiens, quum iis,
 qui profecturi cum ipso erant, faciunda
 imperasset, quieti se dedit. Quumque tan-
 tum somni cepissent, quantum ad medio-
 critatem satis esse videbatur, ad montes
 perrexit. Cyrus autē, quum illuxisset, nun-
 tium ad Armenium præmisit, cui prius in-
 dicarat, vt in hunc modū hominem adlo-
 queretur. Cyrus, Armenie, sic agas impe-
 rat, vt * quam primum ad ipsum cum tribu-
 to exercituque venias. Quod si te interro-
 get, vbi sum; vera dicito, esse me nimirum
 in finibus. Sin roget, an & ipse veniam: hec
 quoq; vera loquitor, te nescire. Sin quam
 multi numero simus, quæret; iube tecum
 aliquem mittat, ac rem cognoscat. Itaque
 nuntium Cyrus cum his mandatis misit,
 quod existimaret, hoc modo se humanius
 facturum, quam si nihil prædicens perge-
 ret. Ipse vero quam optime quum ad perfi-
 ciendum iter, tum etiam ad pugnandum,
 si foret opus, instructis suis progredieba-
 tur: edicēs militi, ne iniuria quemquā adfi-
 cerent; ac si quis obuium aliquem Arme-
 niū haberet, eum vt bono esse animo iube-
 ret; atq; vt ad ea loca, quibus ipsi essent, res
 venales, qui vellent, aducherent; siue quis
 esculenta, siue potulenta, vendere cuperet.

Leclio
 marginis.
 † lectio ista
 marginis
 al. ne cum
 somno pu-
 gnandum
 esset.

* al. ut
 quam pri-
 mum ex-
 tributum
 † exerci-
 tum adfec-
 ras.